

TORSDAG 12 OKTOBER. NR 41/2017

Han köpte de kristna argumenten
Sidan 2

Prästen räddade kaffet
Sidan 8

Till dem som inte vet hur Jesus ser ut
Sidan 10

Att vara sedd
Sidan 12

► **DENNA VECKA:** LOKALA INSIDOR TILL HELSINGFORS

Vill inte ge en glansbild av sitt liv

Sista sidan

Åbo församling valde Mia Bäck
Sidan 5

Konfirmandplan ska förklara "kyrkiska"
Sidan 4

Björn Vikström bemöter bokkritik
Sidan 19

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Mer än en nätt framgångssaga

KYRKOHERDE Kosti Kankainen anade knappast vilket framgångskoncept han hade snublat över när han år 1936 höll det som skulle bli den allra första lägerskriftskolan i den evangelisk-lutherska kyrkan.

I dag är det här den vanligaste, och absolut populäraste, formen av konfirmandundervisning. När konfirmandlägren dessutom utvecklas så att de nästan jämnåriga hjälpledarna blev en viktig del – ja, kanske rentav det viktigaste? – av upplägget lade de grunden för något av ett kyrkligt fenomen. Ingenstans har den lutherska kyrkan sådana konfirmandtal som i Finland. Ingenstans är "skriban", "rippi" så naturlig och självklar i unga människors väg till vuxenvärlden. Det, trots att konfirmandundervisningen är just så religiös och konfessionell som det vanligtvis är tabu att tala om i alla andra sammanhang. Diskutera Gud? – javisst! Öppet, fördomsfritt och häftigt om man så vill. Delta i andakt och bön? Jo då. Rentav leda sådana själv. Utan teologisk examen.

KONFIRMANDUNDERVISNINGEN är den klart lysande stjärnan på en allt dystrare himmel för en folkkyrka som tappat sitt tolkningsföreträdare. Det här gör det ännu viktigare för kyrkan att ta hand om den och om sina konfirmander, och att göra det med rätt fokus.

Det får inte handla om att odla en teologisk skrytblåsa och maffig deltagarstatistik att visa upp. I stället måste det handla om de unga församlingsmedlemmar som är en del av kyrkan, viktiga för det de är och tänker. De unga är inte nyttiga, fräscha eller prydliga för församlingen. De är församlingen.

SOM BÄST jobbar därför också Borgå stifts ungdomsarbetsledare och teologer med att ta i bruk den nya konfirmandplanen. Den bygger till stora delar på det omfattande arbete som gjordes redan i den förra planen. Klokt nog har man inte slängt ut det som har fungerat. Och i viss mån har kyrkan faktiskt varit först med att hitta något som skolan upptäckt långt senare. Maria Björkgren-Vikström, sakkunnig i konfirmandarbete, slår säkert huvudet på spiken när hon till Kp säger att den kristna tron inte handlar enbart om lärande, det är en relation. Och den relationen upptäcker man gärna i gemenskap med andra.

"Det får inte handla om att ha en teologisk skrytblåsa och maffig deltagarstatistik att visa upp."

DET VITNESBÖRDET rimmar väl med det som kom från olika håll i Svenskfinland, när Kyrkpressen och Fontana Media turnerade tillsammans med Församlingsförbundet i höst. Under programkvällarna fick bland annat de som nyligen blivit konfirmerade berätta om sina erfarenheter i par med någon som konfirmerades för många år sedan: Anna, som uppskattade andakterna och stillheten. Vivi, som själv ska bli hjälpledare. Och Tauno, som tummade sin konfirmationsbibel från 1951, medan han svarade att det som bestod genom åren var kamraterna. De som en gång tillsammans var med om en unik upptäcktsresa i tro.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: KRISTOFFER SJÖGREN

"Jag gick rakt på sak och sa att jag inte längre tror på Gud."

Vetenskap gav tron tillbaka

Då det gick upp för Kristoffer Sjögren att Gud inte finns rasade hans liv samman. Men när han tog in bevis och motbevis för Guds existens märkte han att det inte var så enkelt att räkna bort Gud som han först hade trott.

TEXT & FOTO: JOHAN MYRSKOG

Kristoffer Sjögren är 25 år och har bott i Helsingfors hela livet.

– Då vi var små berättade mamma för mig och mina två äldre bröder att det finns någon som heter Gud och Jesus, men vi förstod ju inte konceptet. Vi tänkte att det var en gubbe uppe på något moln.

Han beskriver sin familj som en typisk helsingforsfamilj som gick i kyrka till jul och påsk.

– Någon gång bad vi för oss själva, men Jesus kändes nog inte närvarande. På något plan trodde jag på Gud, men han kändes mest som något fjärran från verkligheten.

Det var i högstadiet som den kristna tron för första gången blev aktuell för Kristoffer Sjögren.

– Församlingen blev en plats med en trygg gemenskap. Jag hade varit mobbad och impopulär i skolan, men nu blev jag äntligen sedd och uppmärksam. Det var roligt.

Sjögren kom till tro och var aktiv i församlingens ungdomsarbete under några år.

– Men det var som om tron ändå aldrig blev riktigt levande. Efter några år började jag och mina kompisar ha djupa frågor – om tro, identitet och sex – men vi fick aldrig några djupa svar utöver det som står i Bibeln. Vi kände oss övergivna.

Efter ett tag uppstod det inre stridigheter i församlingen och Sjögren och hans vänner gjorde valet att lämna den. Bittra.

– Jag kom in i en lång andlig torrperiod. Tron kändes inte aktuell och jag började tänka på annat i stället. Jag fick en negativ syn på allt som hade med tro och religion att göra och ville inte delta i diskussioner som handlade om det eftersom det alltid tycktes vara en källa till gräl.

Han blev agnostiker. Andra fick ha sin tro bara de höll den för sig själva och lämnade honom utanför.

– Jag sökte fortfarande starkt efter en identitet och bekräftelse. Jag försökte fylla tomheten inombords med alkohol och sex, men saknade alltid något större. Det lyckades varken med jobben eller flickvännerna, så jag tänkte att då är det väl lättare att bara ha sex. Då hade jag något att skryta om för kompisarna. Jag mätte inte bra och hade inget i livet att greppa tag i.

Gud finns inte

För två år sedan nådde Kristoffer Sjögren till slut den absoluta botten. Tillsammans med några kompisar satt han i ett garage där de fixade sina bilar. Av någon anledning kom samtalet in på religion.

– Jag ville inte delta, men plötsligt sa någon att det går att motbevisa Gud. Det lät fel men jag blev intresserad och frågade mer och fick veta att det fanns en dokumentär som heter *Zeitgeist* som systematiskt motbevisar hela kristendomen.

Sjögren blev rastlös av tanken och tittade på dokumentären. Den gjorde honom bestört.

– Genom argument efter argument

motbevisade den här killen i dokumentären allt om Gud och Jesus. Jag blev övertygad om att Gud inte finns. Jag var deppig, arg och ledsen då jag körde hem den kvällen. Jag skrek och grät hela resan hem.

Efter att han sett dokumentären spelade inget någon roll längre.

– Om Gud inte finns så finns inget som rättvisa, himlen eller rätt och fel. Ingen objektiv sanning och inget hopp. Allt blev meningslöst och allt jag grundat mitt liv på föll till marken.

Sjögren började till och med tänka att han endast hade två alternativ kvar: att njuta av ett meningslöst liv eller att begå självmord.

– Jag fick ingen ro och började ringa runt till alla i församlingen för att få prata om det här.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör

May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi
Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi
Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,
68600 Jakobstad

tfn 040 831 3599
Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
(tjänstledig)
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Nicklas Storbjörk
tfn 040 831 6545
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Emelie Wikblad

tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Emelie Wikblad
Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdag klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

Till slut tog han kontakt med sin bror som fortfarande var aktiv i församlingen.

– Jag gick rakt på sak och sa att jag inte längre tror på Gud. För första gången var det någon som mötte mig med vänlighet och lugn. Han bjöd mig hem till sig och vi tittade på dokumentären tillsammans. Vi satt en hel natt och gick igenom argument för argument för att motbevisa de bevis som dokumentären lade fram. Det visade sig att mycket i dokumentären var ren och skär lögn.

Började undersöka själv

Kristoffer Sjögren började tänka att det kanske finns hopp trots allt och fick upp ögonen för apologetik, det vill säga försvaret av den kristna tron.

– Jag utforskade de andra världsreli-

KRISTOFFER SJÖGREN hittade tillbaka till tron tack vare vetenskapen.

gionerna men fann att de kristna apologeterna hade de starkaste och mest konkreta argumenten, förankrade också i områden som arkeologi, filosofi och astronomi. Jag fastnade speciellt för **Ravi Zacharias** som jag tyckte var mest övertygande av dem alla.

Sjögrens bror rekommenderade boken *Fallet Jesus* för honom, en bok som handlar om en skeptisk mans sökande efter bevis på Gud och Jesus genom att intervjua olika experter. Kristoffer Sjögren säger att det är den bästa bok han läst.

– Den är kort och konkret och jag kan relatera till författaren **Lee Strobel** som också hade svårt att tro utan konkreta vetenskapliga argument för kristendomen.

Hanstrobörjade sakta återvända. Han säger att han kom till tro på den krist-

na guden just tack vare vetenskapen. Bevisen blev till slut för många för att han skulle tro att universums uppkomst endast handlade om en slump.

– Universum är så detaljerat uppbyggt. Saker som DNA-koden, den moraliska lagen och rätt och fel är det som får mig att förstå att det måste finnas en Gud bakom. Tid, rum och materia har alla en början och de kan inte skapa sig själva.

Kristoffer Sjögren är fortfarande på en andlig resa. Fastän han tror på Gud så är det långt ifrån enkelt.

– Jag vet att Gud är sann, men rent känslomässigt är det svårt för mig att förstå att han vill ha gemenskap med mig. Det är jätteutmanande att ta steget och våga tro och lita på honom.

Just nu är Sjögren aktiv i Petrus för-

samling. Han går också församlingens lärjungaskola Transform.

– Jag vill inte längre följa känslor utan endast den väg dit sanningen leder mig.

KRISTOFFER SJÖGREN

25 ÅR OCH UTBILDAD BILMEKANIKER.

SPELAR TRUMMOR I ETT BAND.

BRINNER FÖR APOLOGETIK OCH VETENSKAP.

GÅR PETRUS FÖRSAMLINGS LÄRJUNGASKOLA TRANSFORM.

Birgittadagar inspireras av kvinnans andliga storhetstid

HELIGA BIRGITTA. Ett tjugotal kvinnor samlades i helgen till de andra Birgitta-dagarna någonsin på stiftsgården Lärkkulla.

– Det är ju nästan en tradition! säger stiftsgårdens direktör **Björn Wallén**.

Tanken med dagarna är att välkomna kvinnor i alla åldrar och livssituationer, med fokus på kreativitet och gemenskap och

med heliga Birgitta som inspiration.

– Jag kan ärligt säga att Birgitta inte alltid är så lätt att förstå sig på, säger **Carina Nynäs**, författare och historiker som skrivit en avhandling om heliga Birgitta.

Hon vill peka på sådant hos Birgitta som kan vara en inspiration för kvinnor idag.

– En viktig sak med Bir-

CARINA NYNÄS.
FOTO: SOFIA TORVALDS

gitta är att hon alltid pekar bort från sig själv och mot den plats där vi kan få kraft och förnyelse.

Nynäs påpekar att största delen av Birgittas visioner eller uppenbarelser är obegripliga för dem som inte är insatta i 1300-talets liv och politik.

– Men 1100–1400-talet var kvinnans andliga storhetstid. När jag insåg det

kände jag att kvinnors andliga erfarenhet tigits ihjäl.

Birgitta var en av många kvinnor som den tidens kyrkohistoria myllrar av.

– De var profeter som riktade sig mot kyrkans maktmissbruk. Och alla skriver de nästan uteslutande om kärlek.

Birgitta helgonförklarades år 1391, rekordsnabbt, inte ens tjuo år efter sin död.

Vigsel av samkönat par gav varning

VIGSEL. Domkapitlet i Uleåborgs stift har tilldelat Árpád Kovács en skriftlig varning. Orsaken är att Kovács i början av augusti vigde ett samkönat par.

TEXT: NICKLAS STORBJÖRK

I sin motivering till beslutet ansåg domkapitlet att Árpád Kovács inte agerat i enlighet med prästämbetet och emot det prästlöfte som han avgett. Domkapitlets beslut var dock inte enhälligt. Fem av domkapitlets medlemmar röstade för en skriftlig varning medan två medlemmar, stiftsdekanen Kari Ruot-salainen samt domprosten Satu Saarinen, meddelade avvikande åsikt till protokollet. Enligt dem hade Kovács förvisso agerat mot de direktiv som i nuläget finns, men under nu rådande omständigheter borde hans agerande inte föranleda åtgärder från domkapitlets sida.

I en kommentar till tidningen Kotimaa säger Árpád Kovács att han trots beslutet kommer fortsätta viga samkönade par.

– Det här är ett felaktigt beslut. Jag bryr mig inte ett dugg om varken en muntlig eller skriftlig varning. Med det här sårar man de samkönade par som vill få en kyrklig vigsel. Det är inte rätt att de ska behöva känna att de ber om något som är fel, eller att de genom sin vigsel är delaktiga i någon slags felaktig handling, sade Kovács, som också meddelade att han kommer att lägga in en begäran om ett rättelseyrkande till domkapitlet i Uleåborg.

Får Kovács avslag ämnar han ta ärendet vidare till förvaltningsdomstolen.

– Vi lever i 2000-talet. Om det uppstår tvister avgörs de i domstol, sade Kovács.

Sadinmaa vill ha rättelse

Domkapitlet i Uleåborg valde alltså att gå in för en hårdare linje än domkapitlet i Helsingfors, som endast gav en allvarlig tillrättavisning åt prästen Kai Sadinmaa som också vigde ett samkönat par tidigare i år. En allvarlig tillrättavisning är inte en kyrkojuridisk term och har således ingen formell betydelse. Trots det har Kai Sadinmaa lämnat in ett rättelseyrkande till domkapitlet i Helsingfors.

– Om domkapitlet inte ändrar beslutet och ger mig en helt friande dom kommer jag att ta det vidare till förvaltningsdomstolen, sade Sadinmaa till tidningen Kotimaa.

Målet är att göra de unga delaktiga

KONFIRMANDER. Ny konfirmandplan inspirerar församlingar att ta del av det som fungerat för andra. Mycket är redan bekant, men resurserna är den ständiga utmaningen för de mindre församlingarna.

TEXT OCH FOTO: EMELIE WIKBLAD

– Den nya konfirmandplanen bygger på det som visat sig fungera, säger Maria Björkgren-Vikström, sakkunnig i konfirmandarbete, till en sal full av präster, ungdomsledare, kantorer och diakoner.

Konfirmandarbetet görs i den lokala miljön, i församlingarna. Senast i oktober nästa år ska undervisningen följa den nya konfirmandplanen. Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) ordnar närstudiedagar runt om i stiftet för att ge församlingarna verktyg i arbetet. Församlingar från Raseborgs prosteri och Domprosteriet samlades i Helsingfors för att inleda arbetet med att tillämpa den nya planen.

– Mycket är bekant, säger Milja Westerlund, diakon i Sibbo svenska församling, vi gör mycket redan. Men det finns mycket mer vi kan göra och vidareutveckla. Vi får se hur det blir i praktiken.

Som diakon har Westerlund många år besökt konfirmandläger, men inte varit med och planerat undervisningen från grunden. Hon är ivrig att bli mer delaktig i funderingarna kring konfirmandarbetet.

– Nu, innan jag talat ihop mig med kollegorna, tänker jag att vi gjort mycket av det som finns i planen, men vi måste röra om det helt och lägga pusselbitarna på nytt till en helhet.

Verktyglåda i livet

– Vi är eniga om att den tidigare planen från 2001 var bra. Samtidigt vet vi alla att det hänt ganska mycket sedan 2001. Till exempel den här saken som vi alla bär med oss, säger Stefan Myrskog, ledande sakkunnig vid KCSA, och håller upp en mobiltelefon.

VAD INSPIRERAR och utmanar? Närstudiedagen gav möjlighet att diskutera konfirmandarbetet med andra församlingar.

”De som väljer att vara kvar i kyrkan efter ungdomstiden har haft någon som sett dem, de fick förtroende att göra något.”

Maria Björkgren-Vikström

Dagens konfirmander kan ha mycket olika utgångslägen och kunskapsnivå. En femtedel av unga har särskilda behov.

– Det är ett översättningsarbete för varje ny generation, ”kyrkiskan”. Vad betyder frälsning? Nåd? Hur vi använder språket är viktigt. Vi ska inte ta bort orden men ge dem innehåll, säger Björkgren-Vikström.

Upplevelser, fenomenbaserat lärande och delaktighet betonas i den nya konfirmandplanen. *Learning by doing*, att lära genom att göra, helt enkelt.

– Läroplanen liknar i sin pedagogik det som hänt i skolans läroplan, säger Maria Björkgren-Vikström. Här är konfirmandundervisningen många steg före skolan. Det är klart att det är så eftersom den kristna tron handlar om mer än kognitivt lärande, den är en relation.

I konfirmandarbetet kan det handla om att uppleva andakt och tystnad – en bristvara i dag – att delta i bön och nattvard, eller att få göra något konkret åt samhällets orättvisor.

– Kan konfirmandtiden ha bäring i vuxenlivet? frågar Björkgren-

Vikström. De som väljer att vara kvar i kyrkan efter ungdomstiden har haft någon som sett dem, de fick förtroende att göra något.

Det centrala mål som konfirmandplanen formulerar är att undervisningen ska stärka de ungas tro och utrusta dem för ett liv som kristen.

– Det blir en verktyglåda i livet, inte bara under en kort lägervecka, säger Stefan Myrskog.

Talkshow som undervisning

Utgående från konfirmandplanen ska församlingarna nu börjar arbeta med sina lokalplaner. De kan lägga till egna mål och anpassa idéerna till den egna kontexten. Lokalplanen godkänns av församlingsrådet eller kyrkorådet.

För att inspirera de församlingsanställda bjuder KCSA varje närstudiedag in en församling från en annan del av stiftet för att berätta om sitt arbete. Ungdomsarbetsledare Daniel Jakobsson och församlingspastor Patricia Högnabba berättar om hur Matteus församling i Helsingfors jobbar med delaktighet i sitt konfirmandarbete.

FINLANDS STÖRSTA FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

LEVERANS GENAST!

NORDIC sale

Granvågen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

TESTAMENTE FÖRSAMLING

Malax fick stort arv

Malax församling och kommun samt Kyrkans utlandshjälp och Tumaini University Makumira i Tanzania har fått dela dela på arvet efter Edit Lind (1919–2016) i Malax. När arvet, som bestod av kon-

tanter och fastigheter, realiserats till pengar uppgick det till sammanlagt 300 000 euro.

Kyrkans utlandshjälp och universitetet i Makumira fick vardera 50 000 euro medan Malax församling och kommun delar på resten. Församlingen fick sextio procent av pengarna.

– Testamentet ställer inga villkor på församlingens andel, säger kyrkoherde Tomi Tornberg. Vi har ännu inte funderat desto mer på vad vi ska använda pengarna till. Förslaget är därför att vi fonderar pengarna.

Några villkor för Kyrkans utlandshjälps eller Maku-

miras skolas andel av arvet ställs inte heller. Däremot har kommunens andel riktats till åldringsvården.

– Edit Lind var en aktiv församlingsmedlem och en stor missionsvän. Medan hon levde donerade hon också pengar till kyrkans renovering. Hon

var en nära vän till Erik och Kerstin Vikström som verkat i Makumira. Tumaini University kommer att bygga vetenskapliga laboratorier för pengarna. Ett laboratorium kommer att uppkallas efter Edit Lind, säger Tornberg.

Åbo svenska valde Mia Bäck

KYRKOHERDEVAL. Jag kände att jag hade ett stöd. Men inte att det skulle vara så här stort, säger Mia Bäck, nyvald kyrkoherde i Åbo svenska församling.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Mia Bäck fick 83 procent av rösterna då Åbo svenska församlings medlemmar valde ny kyrkoherde på söndagen. Valet stod mellan henne och teologie doktor Robert Ojala.

Bäck fick 483 röster och Ojala 97 röster.

Valdeltagandet blev 8,1 procent. Nästan 7 200 av församlingens cirka 9 000 medlemmar var röstberättigade i valet.

– Det känns jättebra, säger Bäck. Jag är glad och tacksam, men också chockad över hur många röster jag fick. Det är fint att få jobba i Åbo svenska församling.

Jobbet i sig är inte okänt för Bäck som varit tillförordnad kyrkoherde i församlingen i ett år. Skillnaden är att församlingen nu också fått välja Bäck och visa att de har förtroende för henne.

– Vardagen fortsätter. Det kommer inte att ske några förändringar och jag fortsätter de teologiska traditioner och den linje som mina företrädare har stakat ut, säger Bäck.

Det finns ändå vissa saker i församlingen som legat på is i väntan på en ordinarie kyrkoherde. De ska hon nu ta itu med.

– Reglementet för församlingsrådet bör ses över. Vi behöver också ta itu med ett strategiarbete för rådet.

Du är den första kvinnan som valts till kyrkoherde i Åbo svenska. Vad betyder det?

– Jag ser det som en naturlig utveckling. Nu är det dags för en kvinna att leda församlingen. Det är viktigt att både kvinnor och män har ledande poster inom kyrkan.

Fem år sedan senaste val Åbo svenska församling val-

MIA BÄCK, här under nattvardsfirandet på kyrkodagarnas högmässa i Åbo i maj i år, är nu vald till kyrkoherde i Åbo svenska.

de kyrkoherde senast i mars 2012, då Björn "Nalle" Öhman blev vald. Han avgår med pension den 1 december.

Teologie magister Mia Bäck är född 1976, prästvigd 2007 i Borgå stift, har avlagt pastoralexamen 2010 samt examen i ledning av församlingsarbete 2011.

Efter prästvigningen har hon tjänstgjort i Åbo svenska församling som församlingspastor, tf kaplan och tf kyrkoherde. Bäck är medlem i stiftsfullmäktige och viceordförande i delegationen för Kyrkans central för

"Jag är chockad över hur många röster jag fick."

det svenska arbetet samt har fungerat som fakultetskaplan för Teologiska fakulteten vid Åbo Akademi.

Kyrkoherdens uppgift är att leda församlingens verksamhet. Kyrkoherden ansvarar för att gudstjänster, förkunnelse, kyrkliga förrättningar, själavård och annan kyrklig verksamhet sköts på ett rätt sätt. Kyrkoherden är förman för församlingens övriga anställda samt ordförande i församlingsrådet. Eftersom Åbo svenska församling tillhör den tvåspråkiga Åbo och S:t Karins kyrkliga samfällighet är den svenska kyrkoherden med i många olika sammanhang där det krävs förmåga till samarbete, men också förmågan att värna om den svenska församlingens rättigheter.

Bland annat lär de känna ungdomarna med hjälp av en enkät och använder den informationen för att bilda grupperna; de försöker öppna undervisningens teman genom konfirmandernas favoritfilmer och artister. Den huvudsakliga undervisningen sker i form av en talkshow som bygger på de ungas frågor. Twitter-vägg och digitala omröstningar används som hjälpmedel.

– Det har förändrat vår undervisning jättemycket. Vi kan inte förbigå det ungdomarna tänker, säger Högnabba.

Med hjälp av smågrupper med konfirmander och hjälpledare vill de sänka tröskeln för djupa samtal – också efter lägret. Större diskussionsgrupper med en vuxen ledare har de på kvällarna.

– Vi snodde tillbaka konfirmandernas toptid och har hela dagens intryck att jobba med, säger Jakobsson.

Resurser ger olika förutsättningar

En del kommer an på resurser, konstaterar Christina Råstedt som är ungdomsarbetsledare i Karis-Pojo svens-

ka församling. Matteus församling har till exempel en intensiv hjälpledarutbildning på flera år och kan ha lika många hjälpledare som konfirmander på läger. Alla församlingar har inte möjlighet att engagera lika många ledare.

– Jag tycker att det alltid är intressant att sätta sig in i nya tankar. Kanske öppnar det lite nya vägar och ger inspiration att jobba vidare, säger Sjundea svenska församlings kantor Sirpa Lilius.

Både hon och kyrkoherde Tom Bergman är ganska nya i Sjundea, så för dem blir den nya konfirmandplanen också en möjlighet att diskutera och föra samman sina egna tidigare erfarenheter av konfirmandarbetet.

– En stor utmaning är resurserna. Vi är två församlingar i Sjundea, den finska och svenska, men har ingen ungdomsledare. Och vi som jobbar måste också ansvara för allt det andra, säger Tom Bergman.

Milja Westerlund nämner en annan utmaning: konfirmandernas psykiska välmående. Många mår dåligt och har ångest, och det sätter ledarna på prov.

NÄRPES LEKMANNAAKTIVITET

Enkät i Närpes gav gudstjänstgrupper

I våras sände Närpes församling ut en enkät till församlingsmedlemmarna där de fick kryssa i om de vill tjäna i någon av de olika verksamhetskategori-

na diakoni, barnarbete, musik eller gudstjänstliv.

– Det kom in ett trettio-tal svar på enkäten, säger kyrkoherde Tom Ingvesgård. Det hade fått komma flera och gärna också från yngre. Enligt Ingvesgård är erfarenheterna både lokalt och i den stora världen ändå att församlingens frivilligarbe-

te långt bygger på personliga relationer.

– Halva charmen med frivilligarbete är att man bygger nya relationer och får flera med i gemenskapen. Det är inte så lätt att engagera nya frivilliga genom en enkät i postlådan. Men någonstans måste man ju börja. Vi visar i al-

la fall att vi räknar med våra medlemmar.

För några veckor sedan samlades alla som anmält intresse att delta i verksamheten. Ett trettiotal frivilliga hade mött upp, både gamla och nya.

– Av alla dem som var med på träffen deltog de flesta i gruppdiskussionen

om gudstjänsten. Många var också intresserade av diakoni.

Intresset för gudstjänsten gör att församlingen nu ska ta tag i grupperna som planerar gudstjänsterna tillsammans med präst och kantor.

– Grupperna har varit en framgångssaga i många för-

samlingar. I Kurikka har församlingen fått dra streck efter den tionde gudstjänstgruppen då söndagarna inte vill räcka till för alla. I USA har jag stött på en församling där pastorn till och med lät en arbetsgrupp vara med och skriva predikan. Men så långt tänkte jag inte släppa det, säger Ingvesgård.

Verkstad till er tjänst

Med erfarenhet av ackumulatörer och bilglas!

AKKU SALMINEN

www.akkusalminen.fi

Mjölnevägen 17, VASA 06-317 0508

EXIDE Team Partner

nokian DÄCK MICHELIN GOODYEAR
YOKOHAMA Gislaved Continental

ESSPART

LEIF RÅDMANS GSM 050-562 2491
ESSEVÄGEN 312, 68820 ESSE GSM 040-703 9164, FAX 766 7004

Östmans Maskinservice

Vinterförvaring av båtar!!

Båtreparationer och service
Båttvätt
Båttransporter
Uppdragningar

TOHATSU
Auktoriserad
Tohatsu servicepunkt

Bilverkstad
Avgasttest
Reparationer
Besiktningstjänst
Däckförsäljning
Småmaskinservice

Östmans Maskinservice
Jonas: 045 1333678
Strandvägen 1677, Malax

**Båtregistreringar
Bilregistreringar
Besiktning**

Suomen LaatuKatsastus Oy

Mejerigatan 2-4, Vasa. Tfn (06)317 8110, fax (06) 317 8112
Vi betjänar måndag - fredag 8 - 17

Jakobstads Krockreparation

Industrivägen 5, 68660 Jakobstad
tfn (06) 723 5267 fax (06) 723 5275

- Krockreparationer och måleriarbeten
- Robot-rikt-bänk
- CAR-O-LINER elektroniskt mätaggregat

NYÖPPNAD VERKSTAD!

Jakobsgatan 43, Jakobstad

**SERVICE & REPARATIONER
ALLA MÄRKEN**

045-119 2332 Jens | 040-831 0309 Andreas

SE ÖVER VINTERDÄCKEN!

Byt till NYA HANKOOK vinterdäck, så hålls Du på vägen!

Konkurrens-kraftiga priser!

CLAAS tröskdejouering 0500-157917

service och installation

BAGGAS BIL & TRAKTOR

www.fixus.fi
www.baggasbil.fi

Bruksgatan 383, ifn 010 3224 070
Anders 0500 157 917

KUST CAR

* Vi erbjuder auktoriserad märkesservice
* Vi ser till att alla garantikampanjer är utförda på din bil
* Vi uppdaterar bilens styrenheter varefter biltillverkarna skickar uppdaterade program

Original Mitsubishi-reservdelar från oss

BMW Service
Original BMW-reservdelar från oss

Besök vår hemsida:
www.kustcar.com

Bulderbackavägen 5, Jakobstad, 044-723 4731

* Reparation och service av alla bilmärken
* Däckbyten (även däckförsäljning)
* AC-service
* Båttvätt & service

STG

Solvägen 106, 65450 Solf
Tel. 050-384 4300
www.stg.fi

○ Service och reparationer av person-, paket- och lastbilar samt traktorer
○ Besiktningstjänster
○ Märkesservice för Minkomatic truckar

BILVERKSTAD FORSBACKA PATRIK

Heimkärrvägen 3, Terjärv
GSM: 0400-261 398

GARANTIN BEHÅLLS
på din NYA BIL
då du servar och reparera den i vår AD-verkstad

AUKTORISERAD BILVERKSTAD
by Autodistribution International

TOP TRUCK

ad

Vi servar ALLA bilmärken

Mera info på
www.krs-autocenter.fi

KRS AUTO CENTER

24H BÄRGNINGSSERVICE
0400-563 855

Kristinagatan 32, 64100 Kristinestad
Tel. (06) 221 3010 0400 868580

TRAFIKSKOLA
RÖNN PUTTE RUNE

VI ERBJUDER DIG!

- * Körkortskurser
- * Körlektioner
- * Hyrbil till körprov
- * Föreläsningar om trafiksäkerhet

Bilkurs i Malax 15.11 kl 16
Mopedkurs i Malax 18.11 kl 9-16

Kortkurs för C1 (2+3) och C1E (3+3)
körkort varje vecka i Vasa

Vårt mål är att alla ska känna sig trygga i trafiken.

Adress:
Rönn
Teräsgränd 3,
Vasa

Putte
Marknadsvägen 1,
Smedsby

Rune
Köpingsvägen 18,
Malax

KONTAKTA OSS:
TEL.06/3178174
ELLER
050-5465021

VÄLKOMNA!

INFO@RONN.NET

DU SOM KÖR MYCKET:

Hos oss kan du tanka Din bil med förmånlig och ren biogas för under 30€/gång och köra ca 500 km/tank.

Samtidigt gör Du gott för naturen!
VILKEN HÄRLIG KÄNSLA ATT FÅ TANKA FÖRMÅNLIG BIOGAS!

Jeppo Biogas Ab
Jepuan Biokaasu Oy

Energi och växtkraft Energiäa ja kasvovoimaa

Västra Jeppovägen 288 (längs med Riksväg 19).
www.jeppobiogas.fi

KVEVLAX STI KOIVULAHTI

VÄLKOMMEN IN!
Vard 6-21, Lö 8-21, Sö 9-21
Café • Service • Biltvätt • Hyresvagnar

Få bilen hösttvättad i vår nya BILTVÄTT!

Har ni VINTERDÄCKEN i skick?
Nya däck till bra pris från oss.

nokian TYRES MICHELIN VEIKKAUS Sibylla

Kvevlax Service Karlebyv. 1134, 66530 Kvevlax Tel. 06-346 0151

Sibbo bjuder på Luther-groove

REFORMATIONEN.

Luthers psalmer tolkas i ett nytt jazzig arrangemang av ett tiomannaband i Sibbo kyrka på lördag.

TEXT: JOHAN SANDBERG

I anledning av reformationsjubileumsåret har den tyske musikern och producenten **Dieter Falk** gjort nya arrangemang på elva av Martin Luthers psalmer och sånger.

– Via kontakter i Tyskland kom jag över några musikvideon med nyarrangemang av Martin Luthers psalmer och sånger. Jag kände inte Dieter Falk från förr men jag kontaktade honom och han sände arrangemanget till mig, säger **Patrik "Putte" Frisk**, teologassistent i Sibbo svenska församling.

Martin Luther tillskrivs flera välkända psalmer i vår psalmbok, till exempel *Vår Gud är oss en väldig borg* och *Av himmelshöjd*. Bland annat till de här och flera andra har Falk gjort nya, fräscha och annorlunda arrangemang. Frisk lovar improvisationer och ett jazzig stuk.

– Det finns en igenkänningsfaktor i psalmer, men varje psalm varar inte tre minuter. Den kan sväva ut i improvisationer då stundens känsla får ta plats. Musiken är allt från rofyllda stämningar, djupa harmonier till groove och jazziga synkoper.

För att genomföra konserten som kallas "Tribute to Martin Luther", en hyllning till Martin Luther, samlade Frisk ihop ett gäng musiker.

– Det är toppmusiker som spelar psalmerna i Sibbo kyrka den 14 oktober klockan 18.

Som solist medverkar **Joonatan Rautio** på altsaxofon.

– Han är välkänd i musikvärlden och en fantasisk improvisatör. Eftersom han är bosatt i Sibbo har jag länge velat göra något tillsammans med honom. Nu såg jag ett läge för det.

PATRIK FRISK utlovar improvisationer och ett jazzig stuk i Sibbo kyrka nu i helgen.
FOTO: CHRISTA MICKELSSON/ARKIV

Själv kallar sig Frisk producent för konserten. Församlingens båda kantorer medverkar i bandet, **Lauri Palin** på flygel och **Mauriz Brunell** som dirigent.

I övrigt består bandet av **Zacharias Holmkvist** på bas, **Thomas Törnroos** på trummor och **Niklas Mansner** på gitarr. Blåssektionen består av **Niko Paakkunainen** på tenorsax, **Miko Pettinen** och **Jari Neno-**

nen på trumpet samt **Patrik Latvala** på trombon.

Även om det finns svenska texter till psalmerna är kvällen helt instrumental. Sångsolisten saknas. Någon sångsolist finns heller inte i Falks originalarrangemang.

Dieter Falk är också aktuell med ett poporatorium om Luther som han skrivit tillsammans med **Michael Kunze**. Som bäst turnerar det på olika håll i Tysk-

land. På de orter där oratoriet uppförs har man engagerat lokala köror.

Det gör att oratoriet engagerat över 20 000 medverkande på olika håll i Tyskland. Vid premiären i Dortmund medverkade symfoniorkester, kompband, solister och en kör med flera än 3 000 sångare.

– Det är ett betydligt större projekt än den engångskonserter vi gör, konstaterar Frisk.

PÅ TVÄREN MAY WIKSTRÖM

Hemligheten vi bär tillsammans

Vi står tätt, kropp invid kropp. Det är tvunget, för utrymmet framme i kyrkan

är begränsat och vi är närmare femtio stycken. Samma kyrksal har vi sjungit i för-

ut. (Samma sånger också, förlåt kära publiken!) Jag sneglar över gruppen. Min kör. Här har grånat, ansiktsdrag har mognat och fårats där sorg och glädje satt sina spår i oss, både utanpå och inuti.

"Det finns inga ord för glädjen, som Andens ge-

menskap ger ..." Sång-en böljar och jag känner att plankan just under min högra fot faktiskt knarrar varje gång jag gungar med i takten.

Så mycket drar genom huvudet innan sången är slut. Det svåraste, det käraste, det sköraste som

hänt mig och oss.

Vi sjunger om hemligheten i att vara gemenskap, att vara en kropp.

Glimtvis kan jag ana att det här är sant, att det är just så. Att det är liv och Ande som far igenom sammanhang där människor möts i en oförställd längtan

och hunger efter Gud själv.

I den stillnade gråten över de förluster vi haft och de förluster vi ser komma för- enas vi i sånger om kraft och råd "... för var särskild tid, med särskild nåd".

Får det vara så enkelt? Ja, det tror jag. Genom mörkret i världen

och i våra egna liv bär vi hemligheten om den kärlek som vidgar allt vårt hjärta, all vår själ och all vår kraft. En hemlighet där kroppen intill i alla lägen blir lika värdefull och livsviktig som ens egen.

"... Och din nästa så som dig själv."

Andreaskyrkan HÖGBERGSGATAN 22

Höstens första **ISRAEL I FOKUS** fre 20.10 kl 18 med **KENNETH WITICK** fr Mariehamn. Sång o musik **ANDREAS FORSBERG**. Följande tillfällen 17.11 o 15.12. www.andreaskyrkan.fi

STIFTELSEN
BRUMMERSKA
HEMMET

MEDEL FÖR SVENSKSPRÅKIGA ÅLDERSRELATERADE PROJEKT

STIFTELSEN BRUMMERSKA HEMMET
LEDIGANSLÄR MEDEL I ENLIGHET
MED SITT ÄNDAMÅL

ANSÖKNINGSTIDEN BÖRJAR 1.10.2017
OCH SLUTAR 31.10.2017.

ANSÖKNINGSBLANKETT OCH
NÄRMARE ANVISNINGAR:

WWW.BRUMMERS.FI

Högskolestiftelsen i Österbotten mottar DONATIONER OCH TESTAMENTEN

för sitt arbete att stöda svensk högskoleverksamhet i Österbotten. Hjälp vid uppgörande av testamenten och donationsbrev.

Tag kontakt med VD Katarina Heikius, tel. 0500-167 063 Vasaesplanaden 16, Vasa

STALLHAGEN

Stallhagen är ett mikrobryggeri på Åland som har bryggt öl av hög kvalitet sedan 2004.

Getavägen 196 AX-22410 Godby
www.stallhagen.com

Orolig mage?

Sunwic®

Känslig tarm – IBS

Var tionde finländare lider av känslig tarm (IBS) utan fastställd diagnos. Typiska symptom är uppsvälldhet, diffusa magbesvär luftbesvär, förstoppning eller diarré.

Sunwic IBS är ett livsmedel för speciellt medicinskt ändamål för kostbehandling av känslig tarm (IBS) och förstoppning.

I hälsokostaffärer och på apotek.

www.valioravinto.fi

1960
Valioravinto

LIVSHISTORIA. Som barn var han klen och man trodde lungsoten skulle bli hans död innan han fyllde femton. Men somrarna vid fiskebåtens åror lade grunden till att han senare blev kallad starka prästen.

Bergös starka präst

TEXT: JOHAN SANDBERG

– Jag tror ändå att han var mer psykiskt stark än fysiskt. Att han kallades starka prästen kommer från att han var en personlighet, säger **Ann-Sofi Backgren**.

Hon har gett ut **Petrus Nordmanns** bok *Starka prästen* från 1919 i en nyutgåva under namnet *Historier om och av Bergöbon den starka prästen*. Nordmann skrev om sin vän Boa som kom till Bergö som präst 1893.

I boken heter Boa **Bengt August Fredriksson**. Men Backgren har inte funnit några tecken på att en präst med det namnet existerat. Däremot kom **August Reinhold Hedberg** till Bergö år 1893. Också Hedberg kallades Boa.

– Han heter August Reinhold Hedberg i kyrkböckerna i Korsnäs församling och i Korsnäs historik. Jag har inte lyckats få svar på frågan varför han kallas Fredriksson i boken. Längre funderade jag på om det alls var samma person, säger Ann-Sofi Backgren.

Osäkerheten skingras när man läser Nordmanns nekrolog över Hedberg i Svenska folkskolans Vänners kalender från 1922. Han upprepar där episoder ur *Starka prästen*.

Boa Hedberg föddes 1862. Hans pappa var **Fredrik Hedberg**. Han härstammade från Kimo bruk och var präst i Petalax. Mamma var **Lovisa Johanna Rydberg**. Hon härstammade från Sverige och var släkt med **Viktor Rydberg**.

August Hedberg föddes under nödåren och tiderna var svåra. Han var ett klen barn och man trodde inte att han skulle överleva.

– Eftersom han var uppvuxen på en

prästgård ville man att han trots allt skulle lära sig att läsa och skriva. Som tolvåring kom han sig till Vasa lyceum.

Faderns prästlön räckte inte till att försörja familjen så Hedberg hjälpte till genom att fiska. Han tog sig också in till Vasa för att där sälja fisk, förklädd så att inte skolkamraterna skulle känna igen honom.

Efter studenten började Hedberg studera teologi i Helsingfors. Där fångades han upp av nationalslivet.

– Han var tydligen en teatermänniska och väldigt musikalisk. Den vägen lärde han känna Petrus Nordmann. Också Nordmann blev en folkbildare som gjort ett starkt avtryck i den finlands-svenska historien.

I havets ödemark

När Hedberg blev färdig med sina studier blev han tf kyrkoherde i Korsnäs 1891. Domkapitlet ville flytta honom till Kimitoön för att han skulle lära sig finska.

– Eftersom han var hemma i Petalax var han inte intresserad av att flytta dit. Däremot trivdes prästen på Bergö, **Isak Lagus**, inte i "havets ödemark" så de kom då överens om att Lagus flyttar till Kimitoön och starka prästen till Bergö 1893. Han kom snabbt underfund med att på Bergö lever säljgare, fiskare och lotsar med livet och döden ständigt närvarande.

Starka prästen lyckades anamma Bergöbornas livsstil. Också han behövde dryga ut inkomsterna och blev en mångsysslare. Han var både båtbyggare och glasmästare. Han tog tjänstedigt för att delta i säljakten. En gammal Bergöbo som fick frågan hur Hedberg klarade sig gav honom betyget: "Han

STARKA PRÄSTEN
August Reinhold Hedberg.

hittar dit vi hittar, han kan det vi kan."

– Jag tror att han var omtyckt på Bergö. Han var väldigt social, musikalisk och sysslade med teater. Allt tyder på att han levde med Bergöborna i deras vardag och strapatser. Han tog sig över sjön i ur och skur, över isar och råkar.

Ibland via Molpe eller Åminne och ibland skrinade han de trettio kilometrerna över isen till Vasa.

Prästen och kaffet

Ute på Rönnskär hade en av lotsarna fått en flicka som skulle döpas. Lotsen hämtade Hedberg från Bergö tillsammans med en betrodd man som skulle ta honom tillbaka. På väg till Rönnskär stormar det och de upptäcker en skonare som gått på grund och övergivits av besättningen. Orädd som prästen var tar han sig ombord. Han fin-

ner att den är lastad med dyrbart kaffe som de tre männen bestämmer sig för att bärga.

– Det knakade ordentlig i skonaren och Boa som var ombord på den riskerade livet. De lastade så mycket kaffe de hade rum för i lotsbåten. Den var så fullastad att relingen nätt och jämt nådde över vattenytan.

De tog sig i land på ett skär där de fick in kaffet i skydd för stormen i en fiskarkoja. Men så upptäcker prästen att hans hund är kvar på skonaren. De ger sig ut tillbaka och lastar samtidigt över ännu mera kaffe i lotsbåten.

När de väl kommer till Rönnskär finner de skonarens besättning där. Flickan blir döpt och prästen stannar ute bland lotsarna i väntan på lämpligt väder att ta sig tillbaka. Under tiden hanterar han åorna i lotsbåten i en räddningsoperation i stormen.

Bärgningen av kaffelasten får en betydelse för Bergöbornas skolgång. För sin andel av bärgarlönen för kaffelasten köpte Hedberg ett piano.

STARKA PRÄSTEN på väg ut för att sköta sina uppdrag som Lars-Göran Söderholm tänker sig det såg ut. Bild ur boken *Historier om och av Bergöbon den starka prästen*.

Lyckligaste tiden i livet

Hedberg verkade fysiskt i Bergö till 1899. Tiden på Bergö beskrev han senare som den lyckligaste i sitt liv: "Jag känner lyckan av att här få tjäna min Gud och mina kära Bergöbor".

1899 flyttade han till Mustasaari (kommunnamnet Korsholm togs 1927) där han verkade till sin död. Under de första sex åren där skötte han samtidigt Bergö församling.

– Medan han var på Bergö var han en stolt Bergöbo. Men han hade mycket mera att ge åt samhället. Ju mer jag läser på desto mer har jag uppfattat hur driftigt han var. Han var en föregångare på många plan.

Hedberg blev senare riksdagsman, han var aktiv i kampen för Finlands självständighet, i nykterhetsrörelsen och han deltog i inbördeskriget som präst.

Men det berättar inte i boken om. Den tar slut när Boa lämnar Bergö.

– Det är en livshistoria och boken är bara en början på Boas historia. Prästens vardag var annorlunda på den tiden. Berättelsen är en resa ur prästerlig synvinkel i livet i Finland från 1880-talet framåt.

Hedberg dog 1922 och är begravd på kapellbacken i Gamla Vasa.

– Varje människa har en historia att berätta. För mig innebär berättandet att bevara det immateriella kulturarvet, säger Backgren.

Sedan boken kom ut har hon kontaktats av starka prästens släktingar och andra personer som minns historier om honom. Hon har uppmanat dem att skriva ner historierna.

Från Moikepää till Bergö

Boken om starka prästen är Backgrens andra nyttgåva. För ett år sedan gav hon ut boken *Jacob Rautio – den siste fyrvaktaren på Moikepää fyr*.

– Jag hörde berättas om **Jacob Rautio** av äldre bybor i hembyn Molpe, som tidigare hette Moikepää.

I lagerbiblioteket i Kuopio fann hon ett exemplar av boken *Fyrvaktaren från Moikepää* av **J.O. Åberg** från år 1883.

– Jag beställde boken som senast varit utlånad 1925 av stadsbiblioteket i Björneborg. Jag förundras över att boken fortfarande fanns kvar.

Hon bad skärgårdskonstnären **Lars-Göran Söderholm** på Bergö att illustrera boken. Det har han också gjort för nyttgåvan av starka prästen.

– Vi ville lyfta upp de gamla berättelsen, lyfta upp dem med illustrationer och modern layout. Men texten i berättelsen är original med gammal stavning.

Eftersom bägge böckerna handlar om livet i Kvarkens skärgård är de samtidigt världsarvsprodukter.

GAMLA HISTORIER intresserar Ann-Sofi Backgren. FOTO: JOHAN SANDBERG

– Det var exklusivt på den tiden och han lyckades få pianot utsläpat till Bergö. Det ledde till att han inom ramen

för sitt arbete startade Bergös första sångkör. Han berättar han hade ont i halsen efter övningarna, eftersom han

var försångare för alla fyra stämmorna.

Ryktet om kören gick och den blev kallad till fastlandet för att hålla kyrkokonserter. Pengarna som kören sjöng in blev grundplåten till Bergös första skola.

– Han var en föregångare och hans djärvhet ledde i förlängningen till att Bergö fick folkskola.

Med ärkebiskopen i båten

Det var visitation på Bergö av självaste ärkebiskopen. När sällskapet skulle tillbaka till fastlandet hade det blåst upp och ingen av Bergöborna ville ta på sig ansvaret att segla biskopen med följe. Starka prästen skulle till fastlandet och erbjöd sig att ta följet med sig i båten.

– Det var en rejäl storm. Boa konstaterar att det väl tar en stund innan biskopen vågar sig hit ut igen. I sin glädje över att han klarat överfarten befordrade ärkebiskopen Boa till vicepastor. Inte för sina prästerliga meriter, utan för sina sjömansmässiga, då han i princip räddat livet på biskopen och hans följe.

”Han var en föregångare på många plan.”

Ann-Sofi Backgren

Det är vi som är Jesus

LÄRJUNGASKAP. Be och lita på Gud. Visa godhet. Fyll på med ny kraft på söndagen, men glöm inte att du ska göra något de andra sex dagarna också. Det är norska IMI kirkens recept för en fungerande församling.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

I början av 2000-talet var det mycket fokus på IMI kirken som en sorts mönsterförsamling. Vi samlade upp många kristna, men det var inte så många nya som kom till tro, berättar **Steve Bruns** från IMI kirken i Stavanger i Norge.

– Vi var en församling med ett stort fint hus, en massa aktiviteter, barn och ungdom och äkta par, studenter. Många kom till oss. Men vi insåg att vi måste utrusta folk till att leva sitt kristna liv där de är. Det viktigare var att vi ändrade fokus: vi gick från ”kom till oss!” till ”gå till dem!”.

Församlingen hade börjat som en liten Inremissionsförsamling på 1870-talet. År 1979 fick den en engagerad ung pastor, **Martin Cave**, som leder församlingen än idag. I den karismatiska förnyelsens fotspår växte och frodades församlingen, och vid sekelskiftet blev den en församling inom norska kyrkan.

Men det var något som saknades. Steve och **Anne Kristin Bruns** har varit medlemmar i IMI kirken sedan 1980-talet.

– Jag jobbar som lokalpolitiker, och jag märkte att många hört talas om IMI kirken men ingen visste egentligen någonting om den, säger Anne Kristin Bruns.

– Människor idag har det så gott, de har allt materiellt de behöver, men det finns en tomhet i livet. Folk vet ingenting om Gud, hurudan han är, eller vem Jesus är. De söker många olika sorters andlighet – men vi tänker ju att det är Gud de söker. Gud har skapat oss och eftersom vi är hans avbild finns det en längtan till Gud hos alla människor. På grund av den längtan vill vi visa människor i vårt samhälle Jesus ansikte i vår värld. Det är oss de ser. Om vi bara sitter inne i kyrkan och ber – hur ska de då se oss?

Slå upp ett tält på torget

Det började med en insikt: livet med Gud formas i vardagen. Alltså startade IMI kirken en godhetskampanj, där de – gratis och utan krav på motprestation – hjälpte människor lokalt.

– Vi tänkte att Jesus inte bad oss att frälsa världen utan att älska den. Vi är kallade att älska varandra, säger Steve Bruns.

– Vi började med att göra saker för andra en gång om året, men tanken var att skapa en kultur där vi gör det året om. Det är väldigt viktigt att vilja visa godhet – utan baktanke. Det är inte för att folk ska bli frälsta. Vi älskar för att Jesus älskar. Och vi märkte att när vi visar godhet så känner andra av det. Det leder till relationer och till tillit.

ANNE KRISTIN och Steve Bruns från Stavanger, Norge, besökte Helsingfors förra veckan för att dela med sig av sina erfarenheter av församlingsutveckling. – Alla de 130 norska församlingar som är med i vårt nätverk har märkt att de växer eller är stabila. Det ger hopp!

Han citerar IMI kirkens pastor Martin Cave: Människor har inte sagt nej till Jesus, men de vet inte hur han ser ut.

– De tror att Jesus hör hemma i en kyrka, att han är en religion. Men Jesus kan erfaras genom våra liv.

Den förbehållslösa, avslappnade godheten och det vardagliga umgänget fungerar som dörröppnare. Men församlingen vill också fokusera på Guds kraft. Det kan till exempel innebära att slå upp ett tält på torget och sätta igång med att be för sjuka.

– Vi hade Jesus som förebild: han bad för folk ute på torget. Och när vi lämnade kyrkan såg vi att folk var väldigt öppna för det. Många längtar efter någon sorts andlighet, men de tror inte att de kommer att hitta den i kyrkan. Vi berättar att vi ber för folk och att de kan förändras – och att det är helt gratis! säger Steve Bruns.

Gud, visa tre personer!

Hälften av dem som kommer till förbön för sjuka varje lördag är inte akti-

va i församlingen. De kommer för att de mår dåligt och behöver hjälp.

– Många blir friska. Och ganska många har hittat en tro. Något sker hos dem – framför allt hos dem som är väldigt öppna för det andliga. De kan säga: Wow, här är en väldigt speciell atmosfär! De använder andra ord för det än vi skulle använda – men de känner igen det, och det är attraktivt för dem. De kan säga att de känner sig varma i hela kroppen, och de kommer tillbaka för att de vill känna det på nytt. Och vi säger: om du vill ha den känslan hela tiden kan du bara ta emot Jesus, säger Steve Bruns.

Anne Kristin Bruns berättar att församlingen tidigare hade ett team för evangelisation. Teamet evangeliserade, de andra gjorde inte så mycket, men kände ofta dåligt samvete.

– Det som nu skett i vår församling är att alla kan tala om Jesus. Vårt sätt att tänka har förändrats. Nu ber vi att Gud ska visa vad vi ska be för, om det är något speciellt vi ska be för. Vi ber

för något konkret, att Gud ska öppna dörrar så att vi ska få vara till välsignelse. Det förändrade helt min personliga upplevelse av evangelisation. Tidigare hade jag konstant dåligt sambete: Först skulle jag tänka på mina närmaste och sedan på staden och sedan landet och världen, och då gjorde jag inget för det blev för stort. Nu ber jag: Gud, visa tre personer som jag har en god relation till, låt din välsignelse verka hos dem. Då öppnas dörrar, säger hon.

Steve Bruns berättar om en kvinna i församlingen som hörde att en pappa till ett barn på dotterns dagis hade insjuknat i cancer. Vad kan jag göra? tänkte hon. Så hon bakade bullar. Sedan organiserade hon ett nätverk av kvinnor i församlingen som varje dag fixade middag åt den drabbade familjen.

– Och den här familjen, som inte var kristen, undrade: varför kommer vilt främmande människor med bullar och mat till oss? De hörde talas om att vi också bad för människor som var sju-

”Vi tänkte att Jesus inte bad oss frälsa världen, utan älska världen. Vi är kallade att älska varandra.”
Steve Bruns

ansikte

ka. Mannen kom och fick förbön och blev berörd av Guds kärlek. Och han kom tillbaka. Han berättade hur bra det kändes att få uppleva så mycket godhet, och vi sa: du kan ha den känslan var dag om du vill. Så tog han emot Jesus, och det gjorde också flera i hans familj, till exempel hans mor som var över 80 år. Den mannen blev inte frisk, han dog. Men han dog med vissheten att Gud fadern skulle ta emot honom.

Ett mysterium

Att församlingen ber om helande är också något som väckt kritik.

– I den diskussion är också våra motiv relevanta. Önskar vi visa kärlek eller önskar vi frälsa folk? Önskar vi få poäng hos Gud, vill vi ha pengar eller sensation? Jesus ville aldrig att det skulle bli cirkus, han ville älska människor, och mer än så. När vi ber för folk lovar vi aldrig att de ska bli helade. Vi säger att det kan hända, eller också händer det inte. Det är som att gå till läkaren – sällan får man några löften om fullkom-

ligt tillfrisknande, säger Steve Bruns.

Anne Kristin Bruns säger att frågan om helande är komplicerad.

– Vi kan landa i att det är ett mysterium och att vi inte vet varför den ena blir helad och den andra inte. Men vi kan inte sluta be för folk bara för att vi inte förstår hur det fungerar.

IMI KIRKEN OCH AGENDA 1

• **IMI kirken** har skapat ett församlingsnätverk som heter Agenda 1. Syftet är att inspirera församlingar att nå ut till fler, föda nya gemenskaper och fokusera på lärjungaskap.

• **Verksamheten** har också nått många länder i Asien och Afrika.

• **10 team** från olika församlingar i Svenskfinland träffade Anne Kristin och Steve Bruns förra veckan och blev inspirerade att nå sina egna mål.

Nu är de här!

Sofia Torvalds
Två kors och en fisk

” Hur jag än tänker på alla de kristna jag träffat hittar jag ingen gemensam nämnare. Utom längtan då, kanske. Den längtan som någon gång drev dem att tro.

Sofia Torvalds

En personlig, rolig och klok bok om hur svårt det är att komma ihåg att be i bussen varje dag, hur omöjligt det är att vara lika anspråkslös som en astronaut och hur skönt det är när man kan luta sig mot Gud som mot en solvarm vägg.

Hft. 23,90

Amanda Audas-Kass
Till den lilla människan intill

” Du tror att du håller en bok i din hand, men egentligen håller du mitt hjärta. Mellan de här raderna bor nämligen det absolut mest värdefulla jag har: människorna i mitt liv. De som format mig mer än något annat.

Amanda Audas-Kass

Den prisbelönta bloggaren Amanda Audas-Kass andra bok tar fasta på litenheten och styrkan – både vuxnas och nyföddas. Den handlar om relationer: gemenskapen med en nyfödd, förhållandet till familj och vänner, till barnet inom oss och till Gud.

Hft. 22,90

Fontana Media

www.fontanamedia.fi
tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi

PRESENTATION

Dödshistoria

Det är Krematoriestiftelsen som upprätthåller och driver Sandudds krematorium i Helsingfors. Om stiftelsens (och krematoriets) historia, upp- och nedgångar handlar historiken *Eldsjälar* av **Nicolas von Kraemer**.

von Kraemer har skrivit en gedigen och tät historik – layoutmässigt känns boken rentav för tät och texttung. Boken redogör för äldres likbål och brandgravar och går sedan över till hur Likbränningsföreningen skapades i slutet av 1800-talet och hur Krematoriestiftelsen uppstod.

Det handlar till exempel om hur de gamla religiösa, politiska och sociala hindren för kremering började försvinna i och med samhällets sekularisering. I dag vill vi att döden ska skötas hygieniskt, snyggt och snabbt. Antalet kremeringar ökar världen över kanske just för att döden är så frånvarande i våra liv idag.

Stilistiskt känns såväl bokens titel som otaliga mellanrubriker problematiska. Att en bok om Krematoriestiftelsen ska heta *Eldsjälar* – må det sedan ha varit hur många eldsjälar som helst bakom projektet – känns både komiskt och makabert. Eftersom samma tematik går igen i mellanrubrikerna ("Den antändande gnistan", "Ur askan i elden", "Eldfångt projekt") får man en känsla av att författaren med stor entusiasm och pueril humor gått in för att hitta så många eldmetaforer som möjligt. Men för de flesta av oss förknippas död och kremering inte med något roligt, utan med sorg och förlust. Därför blir det inte roligt utan helt enkelt smaklöst.

Med den reservationen – intressant läsning för alla som intresserar sig för en bit historia om döden i Finland.

■ SOFIA TORVALDS

Hon skrev en andlig självbiografi

BOK. Sofia Torvalds har skrivit en personlig bok om sina erfarenheter av Guds närhet – om barndomens hembyggda altare, om att närma sig Gud och om känslan av att någon ser på henne med kärlek.

TEXT: ERIKA RÖNNGÅRD FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Kyrkpressens redaktör **Sofia Torvalds** kommer i höst ut med en bok om kristet liv.

– Jag har länge tänkt på att skriva en bok om min tro. Det har varit som att måla fram ett landskap: Så här ser världen ut för mig. Ser du vad jag ser?

I *Två kors och en fisk* bjuder hon in läsaren till sina tankar om vad det innebär att leva ett kristet liv och hur det kommer sig att det är något hon försöker göra.

– Om man som jag tänker en del på tron känner man kanske igen sig. Men jag har också tänkt att den som inte har någon erfarenhet av tro kan läsa min bok som ett resereportage från ett land där man inte har varit. När min man läste den sa han: "Sofia, du har ju skrivit en andlig självbiografi!"

Hon funderar bland annat över varför vissa människor tror och andra inte och drar sig till minnes hur hon som barn läste *Unga kvinnor* och blev inspirerad att böja knä vid ett altare byggt av en upp- och-nervänd plastlåda som hon pryddes med ett ljus och ett kors.

– En teori som jag har är att tro är lite som musikalitet. En del är mer benägna att uppfatta den där tonen. Vad beror det på och kommer det att finnas en utjämnande faktor i något skede? Annars skulle det vara väldigt orättvist.

En personlig erfarenhet

Torvalds har gjort ett medvetet val att inte försöka argumentera för Guds existens, utan i stället dela med sig av personliga erfarenheter.

– Min tro har aldrig varit beroende av någon sorts logiskt argumenterande

kring om Gud finns. Den baserar sig väldigt mycket på min personliga erfarenhet av Gudskontakt, det är den jag vet något om.

I arbetet med boken har hon varit tvungen att överväga var hon ska dra gränsen mellan det hon kan berätta och det som är för privat. En del material har strukits – dels för att hon behövt skydda andra, dels för att hon känt att en utgiven bok inte varit rätt sammanhang att dela erfarenheten i.

– Ibland upplever jag något som känns väldigt stort och jag får en känsla av att det var något heligt. När jag sedan berättar om det kan det kännas platt. Därför tror jag att det finns personliga saker som man inte ska berätta, som är något mellan mig och Gud och som är en del av den dialogen som faktiskt är en dialog och inte ett massutskick.

Blir vi bättre människor av att tro?

– Som kristen tycker jag att man måste utgå från att min tro inte bara ska vara bra för mig själv utan också för min nästa.

Det här är något som hon har kämpat mycket med genom åren. Känslan av otillräcklighet, att uppleva att hon inte gör tillräckligt, tar hon också upp i *Två kors och en fisk*.

– En läsare som inte är troende kanske kan tänka: Sluta gnälla, kan du inte bara ge upp det här projektet! Därför försöker jag också förklara att det finns en poäng med det här. Jag känner att jag skulle vilja uppnå något mer, och utvecklas och komma vidare.

Samtidigt är hon medveten om att även om hon skulle misslyckas med

SOFIA TORVALDS säger att hennes bok kan läsas som ett resereportage från ett okänt land.

alla sina försök att vara en lite godare människa skulle hon ändå ha kvar det som hon har fått genom tron och som är väldigt betydelsefullt för henne.

– Jag har redan erfarenheten av Guds närhet och kärlek, den personliga erfarenheten av att Gud finns och av att han hör mig.

Guds rättvisa är annorlunda

Det finns flera liknelser i Bibeln som tar upp frågan om att göra tillräckligt, bland annat den som handlar om daglönarna som alla fick samma lön trots att en del jobbat från morgonen och andra börjat strax före kvällen. Detta upprörde dem som arbetat sedan morgonen och som upplevde att de blivit orättvist behandlade.

– Om man skulle tänka "oj vad fräckt, den där som blev troende i dödsögonblicket togs emot lika varmt som den som varit troende i hela sitt liv" anty-

Ojämnt men intressant

BOK

Vara i bön utan att be om något

Författare: Margareta Melin
Förlag: Libris 2017

Margareta Melin, den svenska psalmdiktningens grand old dame, har skrivit

en bok om bön. Boken *Vara i bön utan att be om något* är till upplägget något av ett mischmasch – samtidigt en bok om och för personlig andakt (med lite biografisk info medbakad), en bok om liturgi och rentav lite grann om liturgisk kyrkohistoria. Allt är inte lika intressant och en del sitter inte riktigt i helheten, men det som fungerar

fungerar väldigt bra.

Och vad är det som fungerar, då? Det är när Melins analys och tankar kring olika formuleringar faktiskt blir något som väcker både vördnad och insikt hos läsaren. Hon är till exempel missnöjd med att liturgins önskan förvandlas till konstaterande: när "Frid vare med er" blir "Frid med er" eller "Tillkomme ditt rike" blir "Låt ditt rike komma". "Detta innebär en förändring som är långt större

än man förmodligen varit medveten om. Att uttrycka en förhoppning, en vision, en önskan är inte detsamma som att lägga över på någon annan att verkställa det man önskar", skriver Melin. Jag håller inte alltid med henne, men jag är alltid intresserad av vad hon har att säga.

Margareta Melin har mycket klokt att säga till exempel om syndabekännelsen. Framförallt visar hon tecken på respekt och

känslighet inför dem som har svårt för kyrkans formuleringar. I slutändan sitter jag där, som läsare, och frågar mig vilka ord jag själv kan skriva under om jag är riktigt ärlig med mig själv, och hur det kommer sig att jag kan det.

Och när hon skriver att det är rimligt och välgörande att älska sin nästa – och inte omöjligt! – tror jag henne så gärna. Hon är över åttio, så hon borde veta.

■ SOFIA TORVALDS

Fascinerande om vänskap och fantasi

BOK

Snön över Azharia

Författare: Minna Lindeberg

Illustratör: Jenny Lucander
Förlaget 2017

nya detaljer som bidrar med små pusselbitar till handlingen. Lucanders konst känns också

Snön över Azharia är ett fantasyäventyr kombinerat med vardagsrealism. Klass 4 B åker på sin friluftsdag till en skidbacke invid en gammal borg. I bussen pågår ett tyst drama mellan två tidigare vänner – den som valt bort och den som blivit bortvald. Väl framme kittlas flickornas fantasi av skogen och borgen. Tillsammans färdas de till en annan tid i Azharias rike, en värld av förtryckande härskare, facklor i natten och modiga flickor som väljer att lämna allt bakom sig och börja om någon annanstans.

Minna Lindebergs text är snudd på prosalyrisk. Den är sparsmakad men samtidigt kärnfull och vackra. **Jenny Lucanders** illustrationer sätter in texten i ett sammanhang, öppnar och fördjupar den och fyller ut detaljer som texten utelämnat. Även om man också har spelat med typsnittet för att markera övergången från vardag till saga är det Lucanders bilder som gör det verkliga arbetet med att ta läsaren med från den ena världen till den andra.

Illustrationerna är så mycket mer än inramning eller dekorativt element. Läser man bokens bilder noga (gärna fler gånger än en) börjar man upptäcka

genomtänkt när det gäller kompositionen. Hemsfärden från friluftsdagen görs i samma bussinteriör, betraktad ur samma vinkel men under något förändrade omständigheter jämfört med bokens början. Här låter Lucander i samarbete med Lindeberg handlingen efter sin cirkelfärd återvända till utgångspunkten – med en stämningsfull epilög på sista uppslaget.

Lindeberg och Lucander lyckas skapa en berättelse om två parallella världar – den som vi vuxna vant oss vid att kalla verkligheten och den fantasivärld med oändliga möjligheter som bokens flickor har tillgång till. Målgruppen för boken är något oklar, men kanske kan man ha förtroende för att dagens tioåringar klarar av ett språk med en del knepiga ord när texten inte är så lång och illustrationerna hjälper till att skapa förståelse.

Snön över Azharia är en omtumlande bok. Jag bläddrar några gånger och känner mig som om även jag gått från en värld till en annan när jag tittar upp från boken igen. På ett litet antal sidor lyckas den förmedla en berättelse om sorg, vänskap och lojalitet – men också om glädjen i att återfinna en vän och om fantasins kraft i barnets värld.

ERIKA RÖNNGÅRD

der man ju att det har varit ett fruktansvärt hårt arbete, att man lidit mycket av att tro på Gud.

Den som varit troende hela livet kan ju snarare betraktas som den äldre brodern som fått leva i trygghet hemma hos sin far medan den förlorade sonen levtt upp sitt arv i förtid.

– Guds uppfattning av rättvisa är helt annorlunda än vår. Den syftar alltid till att vi ska få vara med Gud.

Hon jämför det med en förälder som skulle klara av att älska ett barn så mycket att man aldrig tar illa upp även om barnet skulle säga upp kontraktet och flytta långt bort.

– Om man alltid skulle klara av att ta emot ett sånt barn med ett ”oj, nu kommer du, vad fint”. Inte med ”du har inte ringt på tjugo år”. Så tänker jag om Gud. Man får komma till honom fast man har varit ateist i hela sitt liv och börjar be först när flyget störtar. Det är just det som är skönt. Det handlar aldrig om en prestation, utan bara om att närma sig Gud.

Någon ser mig

Även om det är viktigt för henne att tron inte blir en prestation tror hon att alla människor har en förmåga att bli bättre versioner av sig själva. Hon tror

att vi borde sträva efter det och att vi kan göra det med Guds hjälp.

– Nu menar jag ju inte att det här med att vara en bättre vän eller mer kärleksfull medmänniska är något som är förbehållet kristna. Och jag tror inte heller att det är något Gud kräver av oss, snarare handlar det om en längtan som föds ur ett liv med Gud.

Skillnaden mellan att som kristen sträva mot en godare version av sig själv och att göra samma sak utan att blanda in Gud handlar enligt Torvalds om något så grundläggande som känslan av att någon ser våra ansträngningar.

– När vi någon gång lyckas svälja ett fullt ord eller klarar av att vara vänliga och tålmodiga, då har vi en känsla av att det finns en vänlig blick på oss. Det är kanske det jag vill säga med den här boken: att jag går omkring och känner att någon ser på mig med kärlek och att det är jätte viktigt för mig.

”Det handlar aldrig om en prestation, utan bara om att närma sig Gud.”

JENNY LUCANDERS illustrationer tar med läsaren från en värld till en annan.

Svenskar gör kristen humor

MEMES. Ett gäng ungdomar från norra Sverige har startat ett Instagramkonto där de lägger ut memes med kristen humor. Memes uttalar miims och är ofta en gammal bild som förses med en text som gör den rolig.

– Vi upptäckte memes på amerikanska sidor och bestämde oss för att göra

en svensk variant, berättar **Benjamin Mattsson** för tidningen Dagen.

Mattsson är en av de nio ungdomar som är med och gör memesen och han berättar att det kan ta allt ifrån 30 sekunder till flera dagar att få ihop en meme.

– Det är lite olika. Ofta sitter vi var och en på

sin kammare och funderar. När vi fått en idé har vi en grupp på Facebook där vi chattar och bestämmer vilka vi ska göra.

Instagramkontot där memsen publiceras heter Pingstmemes.

Jesus: Ett bord för 26 tack.

Kypare: Men ni är ju bara 13?

Jesus: Jo, men vi hade tänkt sitta alla på samma sida.

1	K		2	A	3	F	4	B		5	N	6	C		7	E	8	U	9	S		10	F	11	P	12	D	13	I	14	V	15	R	-			
16	E	17	G	18	K		19	T	20	H	21	D		22	L	23	U	24	I		25	G	26	F	27	K	28	S	29	A	30	T	31	I			
32	J	33	M	34	S		35	K	36	E	37	A	38	U		39	P	40	E	41	I		42	F	43	S	44	M		45	J	46	I				
47	K	48	G	49	S	50	I	51	K	52	V		53	A	54	B	55	G		56	U		57	R	58	D	59	J	60	F	61	I	62	E			
63	G	64	P	65	T		66	J	67	K	68	L		69	M	70	N	71	A	72	B	73	G		74	U	75	E	76	D	77	F	78	P	-		
79	K	80	A	81	K		82	D	83	S	84	F	85	R	86	N	87	T	88	E	89	H	90	B	91	N	92	D	93	S	94	I	95	O	96	C	
97	P	98	K	99	M	100	J	101	B	102	G	103	H	104	F		105	I	106	D	107	E	108	J	109	M	110	U	111	S		112	L				
113	K	114	C	115	D	116	N	117	I	118	G	119	A	120	R	121	V		122	A	123	J	124	M	125	G	126	I	127	P	128	E	129	T	130	O	■

Konstruerat av ANN HUSMAN

- A Insats vid kris 2 80 29 53 71 119 37 122

- B Övertog 54 90 101 4 72

- C Fransk gata 96 6 114

- D Ståtligt på gårdsplan 106 92 21 58 12 115 76 82

- E Vällas av bakterier 36 75 88 107 62 16 40 7 128

- F Är tån vid hallux valgus 77 84 3 104 42 26 60 10

- G Lockar kanske lockig 25 102 55 63 48 73 125 118 17

- H Litet svenskt mynt 89 103 20

- I På fot vid väta 41 61 31 50 46 126 24 105 94 117 13

- J Tungsinne 32 45 123 108 59 66 100

- K Grundval för demokrati 18 81 98 67 47 79 27 1 113 51 35

- L Statsminister 1991-95 22 68 112

- M Kan man kalla igloo? 99 33 44 109 69 124

- N Är geckor 70 5 91 86 116

- O På den tiden 130 95

- P Fick en ljus idé 11 39 127 97 64 78

- R Säger grisen 120 57 85 15

- S Väsna som fiskar? 9 93 83 34 49 28 111 43

- T Sägs vara dumt i Sverige 65 129 19 30 87

- U ”nu är det vinter och skidan hon slinter i bukter och finter” 110 74 8 23 56 38

- V Vill man ej se från motorn 52 14 121

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A-V. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A2, den andra A80 o.s.v. Den färdiga texten i rutfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A-V bildar psalmens namn.

Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra Psalmväven är psalm 517 *Nu vilar folk och länder*, vers 7, som börjar med orden ”Låt oro mig ej väcka”. **Vinnare** i förra Psalmväven är: **Mari-Ann Vikman**, Jakobstad, **Marita Gustafsson**, Dragsfjärd och **Elisabet Granlund**, Munsala. Grattis! Prisböckerna kommer på posten.

SKICKA IN!

Skicka in din lösning till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors senast 31.10.2017.

Märk kuvertet ”Oktober-Psalmväv”. Bland de rätta svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalms nr och vers i Psalmboken:

.....

Som börjar med orden:

.....

Namn & adress:

.....

.....

.....

UR EVANGELIET

”Sedan kommer detta: Du skall älska din nästa som dig själv. Något större bud än dessa finns inte.”

Läs mera i Mark. 12:28–34.

OM HELGEN

Uppmanade att älska

Det dubbla kärleksbudet är ett koncentrat av lagen. Den som älskar Gud över allting och sin nästa som sig själv uppfyller det som lagen fordrar.

Guds kärlek väcker kärlek i oss. Kärleken är lagen i dess fullhet.

RUNT KNUTEN

”Kraft för vandringsring.”

Kvällsmöte i Kyrkostrands församling i samband med bibelhelgen lö 14.10 kl 19.

LUST ATT VARA MITT I SMÖR ÖGAT - NÄR ER FÖRSAMLING HAR NÅGOT EXTRA PÅ GÅNG?

Platsen i högerkrysset ger annonsören synlighet i hela landet, fri utformning och fyrfärg i storlek 81 x 55 mm för bara 150 euro inklusive moms!

Gäller endast församlings- och kyrkligt relaterade annonser.

← 2 X 55 / PRIS 150 €

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Ludvig Andersson 044 050 3020, ludvig.andersson@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN MIA ANDERSSÉN-LÖF

FOTO JANNE LÖF

Att älska är mer

”SAAFTI!” ROPAR treåringen. Febrig, nedbäddad i soffan framför Pingu. Jag är hemma med sjukt barn, men mentalt kvar på jobbet. Medan jag blandar saft försöker jag att inte släppa den tanke jag hade. Jag försöker att inte bli frustrerad. Det är ju inte barnets fel att jag multitaskar. Att jag inte tycker mig ha tid att vara borta från jobbet. Att jag inte vill offra min arbetsdag.

Söndagens evangelium har något att säga mig. Mer än att offra är att älska. Har man kommit underfund med det – att kärlek är mer än alla brännoffer och andra offer – då har man ”inte långt till Guds rike” (Mark. 12:24).

Enligt urkristen tro har Jesus en gång för alla försonat människan med Gud. Därför behövs inga offer längre: inte för att duga, inte för att bli förlåten och inte för att bli

älskad. Människan är redan så älskad och så förlåten som hon kan bli. Som en eftervärme följer att ”vi älskar därför att han först älskade oss.” (1 Joh. 14:9).

Den som offrar gör det för att åstadkomma något – för att Gud ska se och förstå. Men den som älskar gör det som en konsekvens av något – för att Gud har sett och förstått. Och där emellan finns en väsentlig skillnad.

Jag breder en smörgås och sätter den med saften på en liten bricka. Jag ger honom min dag. Jag ger honom min tid, min odelade uppmärksamhet. Och paradoxalt nog har jag ro. Jag är inte längre ett motvilligt offer, utan en människa som älskar och är älskad.

■ MIA ANDERSSÉN-LÖF

Mia Anderssen-Löf är präst i Jakobstad och doktorand vid Åbo Akademi.

I dag vill hon öva sig på att skilja mellan olika drivande motiv.

Hennes tips: tala mjukt till dig själv – det är svårt att vara kärleksfull mot andra, om man samtidigt har en hård inre dialog.

#bönetwitter

”Låt din kärlek driva mig, så att jag gör det jag gör för att jag är älskad, inte för att bli älskad.”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökkortet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Mia Anderssen-Löf.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
5 Mos. 10:12–13

ANDRA LÄSNINGEN
1 Joh. 2:15–17

EVANGELIUM
Mark. 12:28–34

Nittonde söndagen efter pingst.
Temat är ”Det dubbla kärleksbudet”.

PSALMFÖRSLAG

190, 419, 333, 191 (N).

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

VECKANS PERSON

MARTIN LUTHER KING var baptispastor i tredje led men är framför allt känd som förkämpe för de medborgerliga rättigheterna i USA och omvärlden.

King hade en förmåga att beröra publiken med sina politiska tal (bland dem hör jag har en drömtalet till de mest kända). Han uppmanade människor att föra sin kamp med fredliga metoder, inspirerad av Mahatma Gandhis ickevåldsprincip. 1964 fick King Nobels fredspris för sin kamp för att avsluta rassegregering och rasdiskriminering, med fredliga medel. Källa: Wikipedia.

KALENDERN 13–19.10

DOMPROSTERIET

■ **BORGÅ**
KP 12.10

SÖ 15.10 KL. 10: GUDSTJÄNST i Emsalö kapell, Lindberg, Tollander
KL. 12.15 OBS! HÖGMÄSSA i domkyrkan Lindgård, Björkholm-Kallio, Tollander, Helenelund, Gaudeamus-kören, Clas Abrahamssons gudstjänstgrupp, Nina Fontell.
KL. 13.30: MISSIONSLUNCH i församlingshemmet efter högmässan Meny: Gryta på nötkött, mos, sallad, bröd. Havreäpplen, vaniljsås, kaffe, te, saft. Pris: vuxna 10 €, barn 4–12 år 5 €, under 4 år gratis.

■ **LAPPTRÄSK**

lö 14.10 kl. 10.30–12.30: Nappeklubb för 3–6 åringar i fh, GN
sö 15.10 kl. 12: Högmässa i kyrkan, LS, Arno Kantola
on 18.10 kl. 13.15–14: Barnklängen i församlingshemmet, JE, GN
on 18.10 kl. 18–20: Karabastu i församlingshemmet

■ **LILJENDAL**

lö 14.10 kl. 17.30: Cellis i Mariagården
sö 15.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan, LS, Arno Kantola
ti 17.10 kl. 10: Vuxen-barn i Mariagården, GN
on 18.10 kl. 18–20: Karabastu i Lappträsk församlingshem, Lappträskvägen 24 B

■ **LOVISA**

Lö 14.10 kl. 17–19: Kyrkoherdens 50-års mottagning i församlingshemmet
Sö 15.10 kl. 9.15: Gudstjänstkörens övning i kyrkan
Sö 15.10 kl. 10: Ungdomstillvärd högmässa i kyrkan, Blom, Tollander, Gudstjänstkören. Efter mässan skribainskrivning i församlinggården
Ti 17.10 kl. 11–13: En Euros Café i församlingshemmet
Ti 17.10 kl. 13: Pensionärsföreningen i Valkom kyrka (OBS! Platsen!)
To 19.10 kl. 8.30: Morgonkaffe i Tikva

■ **PERNÄ**

Fr 13.10:
– kl. 10–11.30 Café Mikael i Mikaelstugan, Ingegerd Juntunen
Fr-Lö 13–14.10 Barnläger: för lågstadiet i samarbete med 4H i Prästgården. Mer information via skolorna och 4H klubbarna.
Sö 15.10:
– kl. 10 Högmässa i kyrkan: Robert Lemberg, Marcus Kalliokoski

■ **SIBBO**

Mer information: på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbosvenskaforsamling.fi
Lö 14.10 kl. 18: Tribute to Martin Luther. Konsert med nya arrangemang av Luthers psalmer. Joonatan Rautio, saxofon. Band

under ledning av Mauriz Brunell. Program 10 e.
Sö 15.10 kl. 12: Mässa i Sibbo kyrka. Gudstjänstgruppen medverkar. Camilla Ekholm, Lauri Palin.
Må 16.10 kl. 15: Diakonisyföreningens möte hos Margareta Lampenius, Skogsvägen 15 A 4. Sara George.
Må 16.10 kl. 16: Bandklubb. För unga (åk 5–) som är intresserade av att musicera i band. Åk 5–6 kl. 16–19, åk 7– kl. 19. Lauri Palin, tfn 050 4010678.
Ti 17.10 kl. 10: Bönepromenad vid Kyrkoby församlingshem. Kom med och be för vår församling, för vårt samhälle, för våra egna sorgor och bördor. George.

HELSINGFORS PROSTERI

■ **JOHANNES**

Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fr 13.10
kl. 10–11.30: Musikleik i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn över 1 år. Hollméus.
kl. 12.15–13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.
Sö 15.10 19 söndagen efter pingst
kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Busck-Nielsen, Henricson. Kyrkkaffe.
kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg, Lindström, Almqvist. Tomas vokalensemble. Kyrkkaffe.
kl. 15: Mässa i Folkhälsans seniorhus, Mannerheimvägen 97. Lindström, Almqvist.
Må 16.10
kl. 10–11.30: Babyrytmik i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn under 1 år. Hollméus.
Ti 17.10
kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Veera Surkka.
kl. 13.30–14.30: Musikleik för 0–2 åringar i Bokvillan, Tavastvägen 125. Hollméus.
kl. 17.30: Andakt i Drumsö seniorhem. Terho.
kl. 18: Sång i Guds värld – psalmkväll i Johanneskyrkan. Kom och bli mer bekant med psalmbokstället. Sång, bakgrund och fördjupning. Almqvist, Böckerman.
kl. 19: Singelgruppens samtalskväll i kryptan. Diskussionsledare: Fred Lindström. Vi planerar även höst- och vårterminens verksamhet.

On 18.10
kl. 14–15.30: Diakoniträffen i S:t Jacobs församlingssal. Tiainen.
kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Lindström, Almqvist
kl. 18.30: Samtal inför söndagen i S:t Jacobs kyrka.
To 19.10
kl. 17.30: Kristen meditation i Johanneskyrkan.
kl. 17.30: Vintersvenska. Diskussionsgrupp för nybörjare på svenska i Hörnan. Högbergsgatan 10, gatunivån.
Middagsbön i Johanneskyrkan vardagar kl. 12.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54 VEGA

(med repris 9.10)

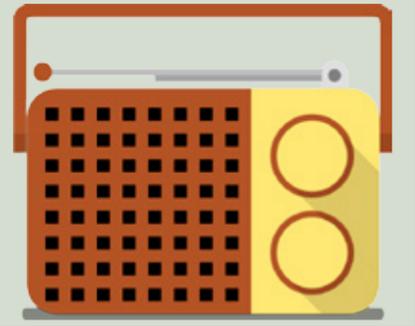
Fre 13.10 Fred Wilén, Helsingfors (repris från 14.9.2016) **Sö** 15.10 9.03 Ett ord om helgen **Må** 16.10 Nya psalmer. Anna Maria Böckerman, Helsingfors **Ti** 17.10 Katarina Gäddnäs, Mariehamn (repris från 17.10.2017) **Ons** 18.10 Jan Edström, Esbo **To** 19.10 Sonja Rosbäck, Molpe.

Aftonandakt kl. 19.15 VEGA

Fre 13.10 Catarina Olin, Sundom **Sö** 15.10 Det dubbla kärleksbudet. Textläsare: Maria Klingenberg och Andreas Elfving. Producent: Mårten Wallendahl (repris från 25.5.2005) **Må** 16.10 Philip Hällund, Kökar (repris från 21.3.2017) **Ti** 17.10 Fred Wilén, Helsingfors **Ons** 18.10 Boris Källman, Vich-tis **To** 19.10 Gunnar Särs, Vasa.

Gudstjänst kl. 13.03 VEGA

Sö 15.10. Gudstjänst med Ålands södra skärgårdsförsamling. Predikant: Peter Karlsson.

■
MATTEUS

Matteus hemsida: www.matteus.fi
Pastorskansliet har öppnat: må, ti, to, fr kl. 9-14.

Matteuskyrkan: är öppen ti, on, to, fr kl. 10-14. Kom och sitt ner i lugn och ro, tänd ett ljus eller njut av en kopp kaffe. Aulacafé är också öppet. Välkommen.

■
MATTEUSKYRKAN ÅBOHUSVÄGEN 3

Lö 14.10 kl. 12.30-14: Kaffe på plattan utanför Matteuskyrkan Vi bjuder på kaffe, te, saft och bulle. Vi erbjuder möjlighet till samtal och förbön. Kyrkan är öppen och du kan i stillhet sitta där en stund. **Sö 15.10 kl. 10:** högmässa, Stefan Forsén, Anders Forsman. kyrkokören, söndagsskola. Kyrkkaffe i Olavussalen.

Ti 17.10 kl. 10 och 11: Musiklek, klapp och klang, för 10 mån-4 år, Anders Forsman

Ti 17.10 kl. 12: Musiklek, gung och sjung, för 0-10 mån, Anders Forsman

Ti 17.10 kl. 18.30: Matteus kyrkokör övar i Matteussalen. Mera info: Mimi Sundroos, 040-5840296.

On 18.10 kl. 8.30: Morgonmässa, Patricia Högnabba

On 18.10 kl. 15-18: Öppet hus för ungdomar.

On 18.10 kl. 15.30-17: VårTon (1 vän), Mimi Sundroos.

On 18.10 kl. 18: MU-mässa, kort mässa med bönevandring. Ungdomar medverkar. Kyrkfika efteråt.

To 19.10 kl. 12-14: Stickklubben. En grupp för Dig som tycker om att handarbete. Vi stickar bl.a dopsockor åt nyfödda.

Samtalslunch för seniorer: 20.10.2017 kl. 12 i Matteuskyrkan övre våningen. Joanna Lindén-Montes från Finska Missionssällskapet berättar om bananodling och rättvis handel i Peru. Finska Missionssällskapet främjar rättvis handel som medlem i Fairtrade Finland.

Anmälan senast 17.10 kl. 14 till kansliet tfn. 09 2340 7300, e-post matteus.fors@evl.fi

Sorgegrupp för dig som mist en anhörig: Start 31.10. 2017 kl. 17.30 i Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3. Ledare diakonissan Carita Riitakorpi och pastor Juho Kankare. Följande gånger 7.11, 14.11, 21.11 och 19.12. Anmälan senast 17.10 tfn. 050-3803986, e-post: carita.riita-korpi@evl.fi

Församlingsretreat 10-12.11.2017: Vi erbjuder möjlighet att delta i retreat på retreatgården Snoan. Retreatledare är kaplanen Monica Heikel-Nyberg. Retreaten inleds på fredag kväll och avslutas på söndag eftermiddag. Vid behov ordnas gemensam transport. Anmälan till kansliet e-post matteus.fors@evl.fi eller tel. 09 2340 7300 (några platser kvar). Pris: 100€.

Familjeklubben i Nordsjö: Samlas torsdagar kl. 9.30-12, Sjö-kortsgården 6. Ledare Marianne Bergström.

PETRUS
www.petrusforsamling.net
Fre 13.10

kl. 10 Musiklek i Haga: En rolig stund för dig med barn 0-5 år. Kaffe och smörgås. Varje fredag. Hagasalen, Vesperv. 12. Maria Gauffin, Ester Rudnäs

Lö 14.10

kl. 9.30 Familjekrost: En skön lördagsmorgon för alla barnfamiljer. God frukost, goda samtal och massor av leksaker. Hagasalen, Vesperv. 12

Sö 15.10

kl. 10 Högmässa: Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Predikant Peter Thyllin (LFF), Thyllin. Kyrkkaffe.

kl. 12 Högmässa: Ägelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Predikant Peter Thyllin (LFF), Thyllin. Kyrkkaffe.

kl. 16.30 Puls: Södra Haga kyrka, Vesperv. 12.

kl. 16.30 Barnkyrka: För barn i åldern 3-7 år. Södra Haga kyrka, Vesperv. 12.

kl. 16.30 CoolKids: För alla i åldern 8-13 år. Södra Haga kyrka, Vesperv. 12.

Må 16.10

kl. 10 Babyliv: För dig som just blivit förälder. Samtal, musik och fika. Varje måndag. Hagasalen, Vesperv. 12. Pia Lindholm, Ester Rudnäs

Ti 17.10

kl. 10 Musiklek i Malm: En rolig stund för dig med barn 0-5 år. Kaffe och smörgås. Varje tisdag. Malm kyrkas församlingssal, Kommunalv. 1. Pia Lindholm

kl. 13 Dagscafé: Andakt, kaffe, samtal och lotteri. Månsas kyrka, Skogsbäcksv. 15. Mera info ger diakonissan Bodil Sandell, tel. 09-2340 7227. Varannan tisdag. Varmt välkommen!

kl. 18 Lovsångsgruppen: Kör som medverkar under Förbön och Tack-kvällarna. Övning innan i Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3. För alla.

kl. 19 Förbön och Tack: De arrika förbönsandakterna i Munkshöjden fortsätter. Medverkar denna tisdag är Daniel Björk, Bengt Lassus, Peter Hilli. Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3. Barnpassning ordnas. Varannan tisdag. Välkommen med!

Ons 18.10

kl. 11 Familjecafé: Lunch, lek, samtal. Varje onsdag kl. 11-14, fritt och droppa in då du kan. Café Torpet, Köpingsv. 48. Ester Rudnäs

kl. 12.30 Vesperkören: Kör för alla. Varannan onsdag. Hagasalen, Vesperv. 12. Peter Hilli

kl. 13 Jubilarfest: Injudan har skickats ut åt alla som fyllt jämna år. Hagasalen, Vesperv. 12

kl. 13.15 Petrus barnkör: Grupp 1 för barn i förskola - åk 2. Kören övar varje onsdag i Hoplaxskolans Hagaenhet, musiksalen. Ledare Francine Mabinda. Kom med och testa!

kl. 14.15 Petrus barnkör: Grupp 2 för barn i åk 3-5. Kören övar varje onsdag i Hoplaxskolans Hagaenhet, musiksalen. Ledare Francine Mabinda. Kom med och testa!

kl. 19 Psalmskväll med Lutherpsalmer: Månsas kyrka, Skogsbäcksv. 15. Peter Hilli

To 19.10

kl. 18.30 Alpha: Alphakurs på Café Torpet, Köpingsv. 48. Elva torsdagar med mat, föredrag och goda samtal

Övrigt
OBS! Ingen morgonandakt på tisdag och torsdag. Lärjungaskolan Transform är på höstlov.

Traditionell Kvinnobrunch: i Hagasalen, Vespervägen 12 A, Helsingfors. Lö 28.10 kl. 10.30

Nigeriansk asylsökande medverkar. Varmt välkommen!

Anmälan till kansliet, 09-2340 7100 (må, ti, to, fr kl. 10-13 och

ons 13-16) eller till britta.lassus@gmail.com senast 24.10

Live Music Night: Kom och spendera fredag kväll på Café Torpet! Nästa gång 27.10 kl.19. Bra musik av lokala musiker, gott kaffe, fin stämning. Torpet hittar du på Köpingsv. 48. Sista fredagen i månaden, caféet öppet tidigare. Välkommen!

Cable-grupp: Torsdag 9.11 och varje vecka fram till den 14.12. Vi träffas på Haga Prästgårdsväg 2 kl.12 och avslutar senast kl.16. Gemensam måltid, vi utforskar våra dolda styrkor, varje möte har ett varierande upplägg - vi förändrar och förändras tillsammans. Blev du nyfiken och vill vara med? Anmäl dig till kansliet på tel. 09 2340 7100. Mer info ger diakonissan, Bodil tel. 050 3803925 och Nina 040 8215983.

HELINGSFORS PROSTERI
Helsingfors prosteri

Fre 13.10. kl. 18 Flerspråkig mässa i Taizéstil: I Domkyrkans krypta. Kom med och fira en enkel mässa med Taizésånger, bibeltexter, nattvard och tystnad. Efteråt dricker vi kvällste tillsammans!

Lö 25.11. kl. 10-18 Tvåspråkig rekreativdag på Villa Hvittorp: för mammor till funktionshindrade barn. I samarbete med Esbo och Vanda församlingars handikapparbete. På programmet avkoppling, andakt, måltider, kaffestunder, bastubad och kamratsödsgrupper. Bindande anmälan före 10.11 till ysk.dia-koni@evl.fi eller 09-23402538, mera info Maria Hall-Pänttjäjä 09-2340 2540. Villa Hvittorp ligger naturskönt vid Vitträsk i Kyrkslätt, Hvittorpsvägen 245. Platsantalet är begränsat och dagen är gratis för deltagarna.

Det hjälper att prata: Kyrkans samtalshjälper finns till för dig som behöver ett lyssnande öra. De jourhavande är utbildade frivilliga eller kyrkligt anställda med tystnadsplikt. Samtalstjänsten består av chatt, brev- och telefonjour. Chattern är öppen må-to kl. 18-20 och finns på adressen www.samtalstjanst.fi. Telefonjourens nummer är 0400 22 11 90 (från utlandet +358400221190) och du kan ringa varje kväll kl. 20-23. Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors. Vi svarar inom några dagar.

Problem i parförhållandet eller familjen: Familjerådgivningen erbjuder helseingeforsare professionell samtalshjälper vid problem i parrelationen och i krisituationer. Vi samtalat med dig om frågor som berör parrelationen, familjen och dig. Du kan komma ensam, med din partner eller med andra familjemedlemmar. Samtalen med mottagningssekreterarna och familjerådgivarna kostar inte något och är konfidentiella. Samtalen förutsätter inte att du är medlem i kyrkan. Ring tidsbeställningens nummer 09 2340 2555 vardagar kl. 9-12.

Kampens kapell: öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18. Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi.

DEUTSCHE GEMEINDE
So 15.10. um 11 Uhr: Gottesdienst (Hans-Christian Beutel)

■
OLAUS PETRI

Lö 14.10 kl. 18: Helgsmålsbön - Musikandakt. Heli Kantola, orgel.

Sö 15.10 kl. 11: Högmässa. Stefan Djupsjöbacka, Hanna Laakkonen-Yang. Schola Olaus Petri medverkar, dir. Valter Maasalo.

On 18.10 kl. 10: Musiklek för alla. Sussi Isaksson.

To 19.10 kl. 10: Babyrytmik (0-1 år). Sussi Isaksson.

To 19.10 kl. 13.30: Musiklek (3-6 år). Sussi Isaksson.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

■
ESBO

Högmässor sö 15.10: Esbo domkyrka kl. 12.15 konfirmation av Houtsjär-skriptskolan. Kanckos, Malmgren, Sundqvist. Karabacka kapell kl. 10, von Martens, Wikman. Kyrkkaffe.

Hagalunds kyrka kl. 12, Rönberg, Hätönen. Kyrkkaffe.

Samtalsgruppen "En ljusare vardag": Olars kyrka, svenska sidan, må 16.10. kl. 13-14.30. Följande gång 30.10.

Bönekvarten och samtal kring kristen tro: Olars kyrka, svenska sidan, ti 17.10. kl. 18.30.

I Bönekvarten ber vi för varandra och oss själva, för kyrkan, världen och vårt eget land. Efter bönestunden kan man stanna kvar för samtal kring kristen tro kl. 19-20. Kvällens tema är bönen "Vår Fader". Ledare är Roger Rönberg.

Skriftskolan 2018: Elektronisk anmälan 9-31.10.2017, www.esboforsamlingar.fi/skriftskola

Ungdomskvällar: Chapple i Iso Omena: Sini Sundqvist från Esbo sv. förs. ungdomsarbete är närvarande fre 13.10 kl. 17-21. Sode, Sökövägen 13: on 18.10 kl.17-20. Dannholm, Resursgruppen för ungdomsarbetet.

Braskväll för kvinnor: Mata-skärs lägercentrum, internatet, Mataskärv. 3, to 19.10 kl. 18.30, Ahlbeck. Kvällens gäst är Janette Lagerroos, som berättar om en studieresa till Israel. Kvällste.

Samlingar för seniorer: Köklax kapell ti 17.10 kl. 13-14.30, Södrisks kapell on 18.10 kl. 13-15, Karabacka kapell to 19.10 kl. 13-15.

Handarbetsgruppen Symamselerna: Vita huset, Prästgårdsgr. 1, varje. kl. 16-19. Vi stickar, virkar, väver och dricker kaffe. Kom med i gemenskapen!

GRANKULLA
To 12.10 kl. 9.30-10.30 Lovsångs- och förbönsgrupp: i övre brasrummet, Catherine Granlund.

Sö 15.10 kl. 12 Högmässa: med irländska sånger och psalmer, Daniel Nyberg, Heli Peitsalo. Grazia medverkar. Kaffe i nedre salen.

Må 16.10 kl. 18 Nåd 2017 i ord och bild: som verkstad i övre brasrummet, Catherine Granlund och Karin Nordberg.

Ti 17.10 kl. 9.30 Familjelyktan: i Sebastos, Karin Nordberg, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30- 11 Diakonimottagning: och brödutdelning.

Kl. 15 Glad idag: tvåspråkig mentalvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18 Graziakören: i övre brasrummet, Heli Peitsalo.

On 18.10 kl. 13.30 Kyrkosyören: i övre brasrummet.

Kl. 18.30 Meditativ andakt med taizésånger: i kyrkan (sångövning kl.18). Arla Nykvist, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo.

To 19.10 kl. 9.30-10.30 Lovsångs-

och förbönsgrupp: i övre brasrummet, Catherine Granlund.

■
KYRKSLÄTT

Fr 13.10 kl. 9.30-11.30: Eesti-Emme i Bredbergets klubblok, Mytvägen 1 C 33.

Fr 13.10 kl. 13-15: Effa för barn i åk 3-4 på Hörnan.

Lö 14.10 kl. 12-16: Slöjdgrupp för vuxna i Reguel Bengtströms smedja på Gamla Kustvägen 86, varannan lördag, udda veckor. Start från församlingshemmet kl. 12. Info: Rune Lith, tel. 0500 687 023.

Sö 15.10 kl. 12: Högmässa med i Kyrkslätt kyrka. Ståhlberg, Punt.

On 17.10 kl. 18.30: De bostadslösas natt firas i Kyrkslätt kyrka. Musik med Kristian Meurman, Kulkurivelli Jami, Dimitri Keiski, Saska Helmikallio, Jani och Jiri Jal-

kanen, Mikko Kartano och Viides Sana. Kl. 21 startar Bostadslösas natt mässa.

On 18.10 kl. 15-17: BC på Hörnan för åk 7 och uppåt.

To 19.10 kl. 10-11: Knatterytmik i invånarparken Stubboet, Munkgränden 4.

To 19.10 kl. 17-20: Ungdomskväll på Hörnan

Kyrkoherdeämbetet öppet må-to kl. 9-15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. Mera info på www.kyrkslatts.svenska.fi

TAMMERFORS
Sö 15.10 kl 11: Gudstjänst i SvH, Charlotta Dick-Röstad, Anna Arola

Ti 17.10 kl 10-12: Mammor, pappor och barn i SvH

Ti 17.10 kl 13.30-15.15: Tisdagsklubben i SvH

Ons 18.10 kl 13: Onsdagskaffe i SvH, Kyrkoherde Kim Rantala är med

Ons 18.10 kl 18: Skriba för vuxna i SvH

VANDA
FR 13.10 kl. 19: Regnbågsmässan, Helsing kyrka S:t Lars, J. Juntumaa, K. Andersson, A. Paaavola, M. Fagerudd, A. Ekberg. Efter mässan reservering i Bagarstugan.

Sö 15.10 kl. 10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, K. Andersson, A. Ekberg.

Efter högmässan basar och kafeservering i Bagarstugan med Kyrkoby-Tolkby Marthakrets.

Ti 17.10 kl. 13-17: Pysselcafé för barn i åk. 3-6, Strömfårav. 13, Myrbacka

On 18.10 kl. 9.30-12: Familjecafé i samarbete med Folkhälsan, Strömfårav. 13, Myrbacka

On 18.10 kl 14: Dickursbykretsen i Folkhälsanhuset

On 18.10 kl. 13-17: Pysselcafé för barn i åk. 3-6, Strömfårav. 13, Myrbacka

Ungdomskvällar: i Bagarstugan, ons udda veckor kl.18-21

Sällskaps- och brädspelskvällar: ons, i regel jämna veckor kl.18 i församlingens utrymmen, Vall-

mov. 5 A, 2 vän.

Kom ihåg: att anmäla er till Skriba 2018. Anmälningsblankett på hemsidan.

■
RASEBORGS PROSTERI

■
EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Lö 14.10:
-kl. 18 Helgsmålsandakt: Ekenäs kyrka, Luther och Treenighet - orgelmässa med musik ur Johann Sebastian Bachs "Dritter Teil der Clavierübung". Liturg Monica Cleve, organist Niels Burgmann.

Sö 15.10:
-kl. 10 Högmässa: Ekenäs kyrka. Westerholm, Burgmann.

-kl. 12 Gudstjänst: Tenala kyrka. Westerholm, Lindroos. De äldres dag med lunch efteråt i förs.h.

-kl. 12 Högmässa: Snapperpuna kyrka. Tenhonen, Storbacka.

-kl. 18 Kvällsmässa: Bromarvs kyrka. Tenhonen, Burgmann.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ
Sö 15.10:
- kl 10.00 Tvåspråkig högmässa: i Ingå kyrka. Sjöblom, Nygård.

- kl 16.00 Raseborgs kyrkosångkrets höstkoncert: i Ingå kyrka. Nygård.

Må 16.10:
- kl 16.00-20.00 Öppet hus: i ungdomshuset. Ahlfors.

- kl 18.30 Bibelgruppen: i Prästgården. Hellsten.

Ti 17.10:
- kl 18.00 Församlingkväll: i Rosenberg, Degerby. Taipalus, Nylund.

Ons 18.10:
- 14.00 Syföreningen: i Prästgården. Björklöv.

To 19.10:
- kl 9.30-11.30 Familjecafé: i församlingshemmet källarvåning. Eklund.

- kl 10.00 Babyrytmik: i församlingshemmet källarvåning. Högstrem.

KARIS-POJO
Kvällsmässa, To 12.10: kl. 19 med Taizé-sånger i Svartå kyrka.

Högmässor, Sö 15.10: kl. 10 i S:ta Katarina kyrka, Karis. kl. 12 i S:ta Maria kyrka, Pojo

Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO
Församlingens

KONSERT VASA

Klimenko
sjunger för
Mathjälpen

Föreningen Mathjälpen Vasas ordnar en välgörenhetskonserter i Trefaldighetskyrkan lördagen den 14 oktober med sångaren Viktor

Klimenko som dragplåster. Klimenko blev känd på 1970-talet för sin slaviska musik och kosackimage. Från 1980-talet framåt har han sjungit gospelmusik.

Konferencier på den tvåspråkiga välgörenhetskonsertern är Mathjälpen Vasas ordförande John Åsvik och viceordförande Mauri Öljy-

mäki. Den svenskspråkiga andakten hålls av Anders Lundström och den finskspråkiga av Maaria Perälä.

Till konserten som börjar kl. 19 är det fritt inträde. En kollekt uppställs till förmån för Mathjälpen Vasas.

Föreningen Mathjälpen Vasas ändamål är att hjälpa personer i Vasaområ-

det. Den mest synliga delen i verksamheten är den regelbundna veckovisa utdelningen av gratis mat som sker på flera olika platser. Ytterligare uppgifter om föreningen finns på sidan ruoka-apu.fi/sv.

REGION 2

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församling

Sö 15.10 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Grönqvist, Ollila.
On 18.10 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Grönqvist, Lehtonen.

Nagu kapellförsamling

Sö 15.10 kl. 17 (obs! tiden): Kvällskyrka med nattvard i församlingshemmet, Granström, Heikkilä. Efter gudstjänsten samvaro kring kaffe- och tebordet.
Korpo kapellförsamling:
Lö 14.10 kl. 18: Reformations 500 år: Luther-psalmer Helgmsalmusik i Korpo kyrka, Birgitta Sarelin, Mikael Granlund, Chorus Sancti Michaelii.
Sö 15.10 kl. 11: Högmässa i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

Houtskär kapellförsamling

Sö 15.10 kl. 11: Högmässa i Houtskär kyrka, Heikkilä, Heikkilä.

Iniö kapellförsamling

Sö 15.10 kl. 13: Gudstjänst i Iniö kyrka, Vuola.

ÅBO

Lö 14.10:
– **kl 15:** Träff för ensamstående föräldrar med barn, Aurelia
– **kl 16:** Gospelkonsert med South Point Gospel från Hangö (dir. Roland Näse), Henrickskyrkan. Fritt inträde, programblad 10C/st

Sö 15.10:
– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Mullo (pred), Audas (lit), Danielsson. Silverkören Argentum (dir. Henrica Lillsjö) medverkar. Barnhörn. Kyrkkaffe
– **kl 14:** Gudstjänst, Hemmet. Mullo, Danielsson
må. 16.10:
– **kl 14:** Missionskretsen, Aurelia
– **kl 18:** Diskussionsgrupp för unga vuxna, Aurelia

ons. 18.10:
– **kl 10-12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem
– **kl 12:** Frukostklubben, Suomalainen Pohja
– **kl 13-15:** Café Orchidé, Aurelia

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

Skapelsens dag 15.10:
Gudstjänst kl 14

JOMALA

Sö 15.10 kl. 11.00: Högmässa P Blumenthal, F Erlandsson, J Boholm-Saarinen
TO 19.10. KL. 12.00: Sopplunch i Olofsgården

MARIEHAMN

FR 13.10 kl. 18.00: Konsert i S:t Görans, Harry Dahlström – sång, Kaj-Erik Gustafsson – orgel.
Sö 15.10 kl. 10.00: Ortodoxmässa i S:t Märten.
Sö 15.10 kl. 11.00: Familjegudstjänst kl. 11.00 i S:t Görans, J-E K, A L, Barnkören. Kyrkkaffe.
TO 19.10 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans, J-E K, J D.
TO 19.10 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet, pris: 7€.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ

Söndag 15.10 kl. 11.00: Högmässa i Vårdö kyrka. Outi Laukkanen, Pipsa Juslin.
<http://sund-vardeforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö 15.10 kl. 11.00: Högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.
Må 16.10 kl. 13.00: Korsbäck missionssy-förening i byagården.
Ti 17.10 kl. 13.00: Taklax missionssy-förening i Böhöuset.
Ti 17.10 kl. 19.00: Träffpunkten i Taklax bönehus.
On 18.10 kl. 13.00: Molpe missionssy-förening i Bykyrkan.
To 19.10 kl. 13.00: Symöte i Andelsbanken i Harrström.

KRISTINESTAD

kristinestadssvenskaforsamling, fi
LÖ 14.10 kl 18: Församlingsafton i Ljårds kyrksal. Johan Candelin talar "Jorden runt med Kyrkan idag". Norrback, Eklöf, Martikainen, damsånggruppen m.fl. Servering
SÖ 15.10 kl 10: Högmässa i Ljårds kyrksal, pred. Per-Ole Hjulfors, Engström,

MARTIKAINEN

Sö 15.10 kl 12: Gudstjänst i Kstads förs. hem, Candelin, Norrback, O Nilsson. Kyrkkaffe

Sö 15.10 kl 14: Gospelkören övar i Kstads förs hem

Sö 15.10 kl 18: Högmässa i Sideby, pred. Per-Ole Hjulfors, Engström, Martikainen

ON 18.10 kl 11.15: Pensionärsamling i Kstads förs.hem, Bertel Lindvik "Sånger i mitt liv", Nilsson

ON 18.10 kl 19: Ungdomsgudstjänst i Kstads förs.hem, Daniel, Jeanette, Olle

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Fr 13.10 kl 18: Markusevangeliet som mologiföreläsning med Boris Salo i Frans Henrikssonssalen (Mitt i stan).

Lö 14.10 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria, S.Lindén orgel.

Lö 14.10 kl 18: Pilgrimsvandring i Luthergården med Kristian o Chamilla Sjöbacka.

Lö 14.10 kl 18: Lördagsamling i Böle bystuga, Vikström, Lövdahl, Markus Engström, sångprogram.

Sö 15.10 kl 12: Gudstjänst Jakobsson, Rosengård, S.Lindén, S:ta Maria församlingkör. Efteråt skriftskola.

Sö 15.10 kl 15: Familjesöndag i Normäs bönehus, föreläsning om barns olika kärleksspråk med Lillemor Enlund, eget program för barnen utomhus. Servering. Knattegodstjänst kl 18.00. Anmäl senast 12.10 för föreläsningen till Lillemor 040 7117689.

Må 16.10 kl 13: Symöte i Luthergården, gäst: Ebba Carling.

Må 16.10 kl 18: Vänstjänsten samlas i förs.hemmet, Wallin, Örn.

On 18.10 kl 12: Pensionärsamling i förs.hemmet, börjar med mat. Dagens gäst: koordinatör Eeva Ehn, Wallin, S.Lindén.

Övermark
Lö 14.10 kl 14: Träff för minnessjuka och deras anhöriga, J.Juthberg, Carling.

Sö 15.10 kl 18: Kansanlautumessu kirkossa, Matti Rintala, Lövdahl, Kansanlautumessu Helkyt Teuvalta, S:ta Marian kuoro, S.Lindén.

Pörtom
Sö 15.10 kl 10: Knattegodstjänst Sundqvist, G.Lindén, Pörtom musikgäng, dagklubben, barnledarna.

On 18.10 kl 13: Karasamling i förs.hemmet, Blomberg.
To 19.10 kl 10-15: Höstlovsul för barn i lägstadieåldern i förs.hemmet. Anmäl senast 12.10 till Lillemor 040 7117689.

KORSVOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 15.10 kl. 14: Högmässa, Björklund, Erica Nygård.

Må 16.10 kl. 10: Familjeklubben i församlingshemmet, Norrgård.

Må 16.10 kl. 13: Minior i församlingshemmet, Norrgård.

Må 16.10 kl. 15: Junior i församlingshemmet, Norrgård.

Ti 17.10 kl. 13: Missionssy-föreningen i församlingshemmet.

On 18.10 kl. 13: Träffpunkten i församlingshemmet, Englund m.fl.

On 18.10 kl. 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet, Brunell.

Församlingspastor Cay-Håkan Englund har semester 9-17.10. Kyrkoherde Mats Björklund vikarierar.

KORSVOLM

torsd 12.10:
kl 18 psalmÅsång: i kyrkan. En glädjefyllt kväll för alla åldrar i sångens och musikens tecken, sjung tillsammans med körer och orkester. Maria Westerling o. Göran Sars medverkar, Nepalesisk sång. Servering i församlingshemmet. Välkommen med!

fred 13.10:
kl 9.30 Öppen familjedagklubb: i Smedsby. Maria Westerling deltar.

sö 15.10:
kl 10 Högmässa: i kyrkan, Berg och Nordqvist-Källström. Kyrkkaffe i församlingshemmet o. program i församlingssalen med Nepal-info av Maria Westerling från Finska Missionssällskapet. Kyrktaxi beställs från pastorskansliet, tel 06-3560500.

kl 18: OBS! Ingen träff med Qvinno 15.10. Nästa gång 19.11. kl 18:
ti 17.10:
kl 13 Pensionärskrets: Helsinghornan, Helsingby.

ons 18.10:
kl 13 Pensionärskrets: i Veikars pensionärshem.

KVEVLAX

Sö 15.10. kl 10: Gudstjänst, knattekyrka, Barnkören, Kontunen, Andrén.

Ti 17.10. kl 18: Mammalådor i konferensrummet.

Tis 17.10. kl 19: Bön och Bibel i Krubban.

On 18.10. kl 10: Föräldra-barngrupp i ds.
On 18.10. kl 18: Kvällssy-föreningen i ds.
To 19.10. kl 9.15: Karakaffe i ds.

MALAX

Sö 15.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Norrback, Lax.

Ti 17.10: Ingen Småbarnsträff
ON 18.10 kl. 18.30: Lekmannamöte i KH. Teol.stud. Joel Snickars, André Djupsjöbacka, Isak Snickars.

TO 19.10: Dagklubben, Kyrkokören och Trallarna har höstlov.

PETALAX

Högmässa: sö 15.10 kl. 11. Björklund, Nygård.

Sy-föreningen: on kl. 13.30 i församlingshemmet.

Psalmkväll: to 19.10 kl. 19 i kyrkan. Vi sjunger nya psalmer tillsammans med kyrkokören.

REPLÖT

Sö. 15.10. kl. 10: Högmässa i Replot kyrka. Kaski, Wargh.

SOLF

Sö 15.10 kl. 10: Skördegodstjänst, Audas-Willman, Wargh, koralkören. Kyrkkaffe.

To 19.10 kl. 18.30: Lewisgruppen hos A. Blomberg. Dorothy Sayers bok: Skaparens hemlighet.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Kärnträff-temafrukost för kvinnor: lö 14.10 kl 9.30 i stora förs.salen, Skolhusg. 28. Gäst: Natalia Storm. "Först nu känner jag att jag lever". Pris 7€.

Konsert: lö 14.10 kl 19 med Viktor Klimenko. Andakt Lundström. Fritt inträde. Kollekt för Mathjälpen.

Högmässa: sö kl 13 Lundström, Heikius.

Pilgrimsmässa: to 19.10 kl 9 Brunell, Blomqvist, Andersson. Kyrkkaffe.

BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1pm. Jern, Heikius.

DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Stilla mässa: sö kl 18 Lundström, Jern, Susanne Kullman, Börje Sars.

SUNDOM KYRKA
Vuxensoppa: fre 13.10 kl 18 i prästgården. Soppa, kaffe, hemlig gåst. 5€. Högmässa: sö kl 10 med missionstema.

On 18.10 kl 13: Karasamling i förs.hemmet, Blomberg.
To 19.10 kl 10-15: Höstlovsul för barn i lägstadieåldern i förs.hemmet. Anmäl senast 12.10 till Lillemor 040 7117689.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE
Fr 13.10 kl. 15: Pensionärsångarna i Essehemmet.

Sö 15.10 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Ravall. Textläsare Kristian Nyman, dörrvärdar konfirmandgrupp.

– **kl. 14:** Sammankomst i Punsar bönehus.

Ti 17.10 kl. 18.30: Symöte i Ytteresse bönehus.

On 18.10 kl. 13.30: Missionsgrupp i Bäckby skola.

On 25.10 kl. 12: Lunch för daglediga i Achreniussalen, Christina Heikkilä. Anm. till 0403100458 senast 20.10.

JAKOBSTAD
FR 13.10 kl. 19.00: In da house i Församlingscentrets ungdom.utr., Wikblad.

Sö 15.10 kl. 10.30: Söndagskola med små och stora i Församlingscentret. Gemensamt lunch.

Sö 15.10 kl. 12.00: Gudstjänst i Jakobstads kyrka, Turpeinen, Wester.

Sö 15.10 kl. 15.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Olavi Forsbacka. Efteråt servering.

Sö 15.10 kl. 17.00: Fokus i Församlingscentret. Pastor Eskil Hofverberg från Göteborg, Sverige.

Ti 17.10 kl. 11.00-13.00: Bön och samtal i Församlingscentret. OBS! Platsen.

On 18.10 kl. 18.00: Samling kring sorgen – när sorgen skrivs in i livsberättelsen, i Församlingscentret. Familjeterapeut Birgitta Strandberg-Rasmus delar med sig om sin egen berättelse om mötet med sorgen. Kyrkokören, Östman, diakoniarbetarna, andakt Nylund. Servering.

To 19.10 kl. 18.00: SLEF:s missionsafton i Församlingscentret, Eva och Ove Gädde.

KRONOBY
Gudstjänst: sö 15.10 kl 10.00 Wallis, Ellfolk-Lasén

Seniorcafé: må 16.10 kl 9.00 gäst kantor Maria Ellfolk-Lasén

Kvinngruppen: to 19.10 kl 18.30 hos Margareta Norrgård, gäst Christel Björkstrand

LÄRSMO
Sö 15.10 kl. 10 Högmässa: Lassila, Sune Sundelin, sång Mikael Svarvar. Kyrkvård: Kaptens norra.

Obs! : Ingen vinterskriftskola torsdag 19.10.

NEDERVELTIL

TO 12.10 kl. 14.00: Andakt med HHN i Sandbacka Vårdcenter, Store, Smedjebacka.

FR 13.10 kl. 13.00: Andakt i pensionärshemmet, Dalhem.

Sö 15.10 kl. 10.00: Gudstjänst, skörde- och tacksägelsefest, Store, Smedjebacka, saxofon Jari-Erik Kainberg. Kyrkkaffe, ÖSP och Lantmannagille bjuder.

Sö 15.10 kl. 18.00: Gemenskapkväll i fh, kyrkoherde Hans Häggblom, sång- och musikprogram.

Sö 15.10 kl. 19.30: Tenor och bas övar för julmusik 17 december, 50- års jubileum.

ON 18.10 kl 11.45: Skolgudstjänst, Store, Smedjebacka.

NYKARLEBY

GEMENSAMT

Bibelhelg 13-16.10:

Fr kl 19 Möte: Pensala bönehus, Samuel Eriksson, Church Hill Boys

Lö kl 19 Möte: Jeppo fh, Hans Sandberg, Leif Erikson, Emma & Mats Sjöland

Sö kl 12 Högmässa: Munsala kyrka, Sundsten, pred. Samuel Erikson, Gun & Samuel Erikson

Må kl 19 Möte: Nykarleby fh, Åke Lillas, Samuel Erikson o Pensala strängband

Arr. Slef & församlingen CENTRUM
Sö kl 18 Kvällsgudstjänst: fh, Östman, Ringwall

Må kl 14 Socklot missionskrets: hos Rut Nylund

Ti kl 18.30 Bibelsits: fh, Östman

MUNSALA
Fr kl 13.30 Nattvardsandakt: pensionärshemmet

To 19.10 kl 14 Nattvardsandakt: för rörelsehämmade, fh. För taxi: kontakta diakoniarbetarna.

JEPPÖ
Sö kl 10 Gudstjänst: Östman, Hellman

Ti kl 18 Bibelsits: fh

On kl 13 Andakt med HHN: pens.bostädernas matsal

PEDERSÖRE
www.pedersoreforsamling.fi
Fr 13.10 kl 14: Andakt i Pedersheim, Esse församling

Fr 13.10 kl 19: Forsbykören övar i by-kyrkan

Bibelhelg med Eskil Hofverberg, Sve- rige:

Fr 13.10 kl 20 Ungdomskväll Night Café i Kyrkhemmet i Bennäs, gäst Hofverberg

Lö 14.10 kl 14 Bår varandras böner, möte i Kyrkostrands församlingshem, Hofverberg

Lö 14.10 kl 19 Kraft för vandringen, kvällsmöte i Kyrkostrands församlingshem, Hofverberg, Forsbykören

19. söndagen efter pingst 15.10 kl 10 Gudstjänst i kyrkan, pred. Hofverberg, lit. Häggblom, St Olofskören, Sandstedt-Granvik, Pandey, textläsare Ulla Storbjörk, dörrvärdar Lövv, efteråt kyrklunch i församlingshemmet

Sö 15.10 kl 12.30 Möte i församlingshemmet, Hofverberg

Sö 15.10 kl 15: Sammankomst i Flynnängens bönehus, Kristian Gæddnäs

Sö 15.10 kl 18: Bothnia gospel 100 konsert i kyrkan, försäljning av programblad vid entrén

Må 16.10 kl 13: Symöte i Forsby bykyrka

Ti 17.10 kl 13: Lövv symöte hos Elisabeth Emet, Eklund

Ti 17.10 kl 13.30: Karby-Sundby symöte hos Viola Knuts

Missionsstugan: Inkomsterna till årets slut går till hjälpbehövande i nejden via diakonin i Pedersöre, Jakobstads svenska och finska församlingar

PURMO
Fr 13.10 kl. 13: Kort nattvardsmässa i kyrkan, Portin, Johansson.

Sö 15.10 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Leif Erikson, Portin, Johansson.

– **kl. 14:** Möte i Emaus bönehus, Leif Erikson, Portin, Johansson.

Indigo Music presenterar...

Årets stora Julkonsert 2017

Philip Järvenpää
Ami Aspelund
Jonas Näslund
Heléne Nyberg
Benny Törnroos

THOMAS ENROTHS ORKESTER

TURNÉ ÅRETS STORA JULKONSERT 2017

- Må.27.11 Malax Åminne Folkpark kl 19.00
 To. 30.11 Korsholm Kulturhuset kl 19.00
 To. 7.12 Borgå Grand kl 19.00
 Fr. 8.12 Hangö Brankis kl 14.00
 Fr. 8.12 Ekenäs Kyrka kl 19.00
 Lö. 9.12 Ingå Hembygdsgården kl 19.00
 Sö. 10.12 Pargas Stadshusets Fullmäktigesal kl 14.00
 Sö. 10.12 Kimito Villa Lande kl 19.00
 To. 14.12 Närpes Frans Henriksson Salen kl 19.00
 Fr. 15.12 Vörå Folkhälsan Norrvalla kl 19.00
 Lö. 16.12 Liljendal Liljendalgården kl 19.00
 Sö. 17.12 Mariehamn Alandica Kultur o Kongress kl 19.00
- Förköp: Studioticket, NetTicket, Luckorna, Kungsbokhandeln, Tias Bok, Norrvalla Folkhälsan, Alandica Kultur och Kongress. Priser samt expeditions avgifter hör med din lokala biljett-säljare eller vald nätbutik. Biljetterna är redan släppta, skaffa din genast. Välkommen.

HOUTSKÄRS GÄSTGIFVERI

Öppet året runt • Avoinna ympäri vuoden
Lunch/Lounas mån/ma - fre/pe
* Catering

www.houtskarsgastgifveri.fi
040-355 1802, jennisrestaurant@hotmail.com

SPA/HÄLSORESA PÄRNU TERVIS

ESTLAND

5.11-11.11.2017 529 €

BUSS-BÅT-HELPPENSION
LÄKARBESÖK-
6 DAGARS BEHAND-
LINGSPAKET
(3 BEH. PER DAG)

RUTT: PARGAS-KIMITO-
EKENÄS O.S.V.
TERVIS HAR SERVICE
ÄVEN PÅ SVENSKA

FRÅGA MERA PÅ
PARTOURS
0440 524911
partours@parnet.fi

Handarbetsaffär
Brita

Köpmansgatan 3
21600 Pargas

tel. 041 5392512

PARGAS SNICKERI AB PARAISTEN PUUTYÖ OY

BYGGER, SÄLJER OCH FÖRMEDLAR
allt inom BYGGNADS- &
SNICKERIBRANSCHEN

Slipvägen 8 SKRÄBBÖLE, 21600 PARGAS

☎ 458 0070, 0400-526 655, 0400-526 656

KING TOURS

Då kvällen blir mörkare längtar
vi till upplevelser och ljus.

Åk med oss på resa:

Lilla pilgrimsresan Israel 12-19.11

Egypten på 8 eller 15 dagar 11-25.11.2017

Golfresa till Kairo. Solsemester i Eilat

Julkryssning till Kuba 17-28.12.2017.

www.kingtours.se

eller ring 0400 438854

RESOR

Friman
RESOR • MATKAT • TRAVEL

23.11 Sarah Brightman, Hartwall Arena
1-4.12 Julmarknadsresa till Heidelberg
13-27.3 Teneriffa, Playa de las Americas
12-15.4 Prag

frimanresor.fi
Sandövägen 23, 10900 Hangö

Tel Hangö 019 - 248 1004
Tel Ekenäs 019 - 248 1090
info@frimanresor.fi

Kultur för alla på Kimitoön

Sagalunds museum

02 421738

Dalsbruks Bruksmuseum

Björkboda låsmuseum

040 7219535

www.sagalund.fi

Pargas
APOTEK

Vänlig och sakkunnig
betjäning – nära Dig

Kyrkoesplanaden 32, 21600 Pargas
tel. 02 454 4028 • www.pargasapotek.fi

Skraddarsydda gruppresor, kulturreSOR för
individuella resenärer samt högklassig
busstransport, allt under samma tak.

PORVOO TOURS

www.porvootours.fi

tel 019 574 2200, porvootours@porvootours.fi

Oy Kaj Forsblom Ab

www.kajforsblom.fi

tel 019 524 3993, info@kajforsblom.fi

INKAST ANN-KATRIN STORE

”Vad protesterar ni emot?”

– **MEN MADAME**, vad protesterar ni egentligen emot?

Om någon vecka är det 500 år sedan Luther spikade upp sina teser, i protest, på en kyrkdörr. Den 500-åriga protesten behandlades för cirka 20 år sedan i öknens utkant av en ung finlandssvensk kvinna i samspråk med en något äldre afrikansk man. Jag fick frågan ovan då jag, som ansvarig för Finska Missionssällskapets Bibelskolas kök i Senegal, handlade några säckar ris i kvartersbutik. Vi använde det finländska kyrkfolkets kollektpengar och transparensen var ett måste. Att kunna redogöra för hur pengarna använts var och är viktigt. Så jag bad om ett kvitto för mitt inköp, även om jag inte var helt säker på att handelsmannen var läs- och skrivkundig.

Jag visste att kvittot skrivs, endera av honom eller någon skrivkundig på gatan, som hade kallats in vid behov.

– Jag skriver kvittot på Mission Catholique, sa försäljaren.

– Nej, det här ska på Mission Luthérienne, svarade jag.

– Jaha, och vad är det för skillnad på er och katolikerna då?

– Nå, vi är protestanter, svarade jag rappt och hörde med detsamma hur konstigt det ordet lät i den kontexten. Protestant. Det var då han ställde den helt berättigade frågan ”vad protesterar ni emot?”. Mina serere-språkkunskaper räckte inte till att förklara skillnaden mellan katoliker och lutheraner. Det gjorde inte heller mina teologiska kunskaper, så prästfru jag var, så jag beslöt att avbryta den teologiska intervjun med ett, nå, egentligen är det samma sak, vi är kristna. Punkt och slut.

Med all respekt för vår lärofader Luther, men sedan den gången i den dammiga, heta butiken med möss springande kring rissäckarna, vill jag inte kalla mig protestant. Jag vill vara kristen. Det räcker.

MÅNGA GÅNGER kallades vi i Senegal för katoliker. I den miljön finns oftast ett likhetstecken mellan katolik och kristen. Det störde mig inte alls. Och jag tror inte att det störde våra katolska bröder och systrar att vi i senegalesernas ögon nog hörde ihop.

Det gör vi ju i allra högsta grad. Ibland har jag i Senegal frankt sagt att jag är katolik, om det i sammanhanget visat sig att det skulle bli allt för krångligt att reda ut alla teser och reformationer. Utan att för den skull känna mig som en dålig lutheran.

UPPVUXEN OCH fostrad i ett lutherskt land vill jag värna om mina andliga och finländska rötter. På samma gång har Livsresan lärt mig att rotträd kan växa ut i afrikansk sand och i andra andliga miljöer än den kargt trygga lutherdomen.

Jag tycker om den lutherska mässan med sitt ganska strikta och förutsägbara innehåll. Där är jag hemma. Jag njuter av att delta i den katolska mässan med inslag som tilltalar alla sinnen. Där är jag gäst.

Ann-Katrin Store har varit missionär i Senegal.

”Egentligen är det samma sak, vi är kristna. Punkt och slut.”

INTE RELATIVISM

Förtydligande om homosexuella

Håkan Salo skriver att jag kommer med bortförklaringar i min senaste bok, där jag argumenterar för att homosexuell kärlek ur den kristna trons perspektiv kan ses som lika värdefull som kärleken mellan man och kvinna. Jag vill därför försöka förtydliga mig. Bibeln och kristen etik kritiserar ett hänsynslöst och självviskt utlevande av sina sexuella begär – liksom man även skarpt kritiserar girighet, obarmhärtighet och ogästvänlighet. Det finns idag, som på Bibelns tid, människors som inte eftersträvar sexuell trohet och tvåsamhet, såväl bland hetero- som homosexuella. Det säger sig självt att de här människorna knappast är intresserade av äktenskap och ännu mindre är lämpade för det, eftersom de inte vill eftersträva de mål och ideal som samhället och i ännu högre grad kyrkan ställer upp för äktenskapet.

Enligt kyrkans tro ger de

offentliga löftena om trohet och kärlek, bönerna om Guds välsignelse, samt möjligheten att ge uttryck för tacksamhet och glädjen inför Gud, släkt och vänner stöd för paret liv tillsammans. Den fråga vi nu diskuterar i vår kyrka är om detta goda som äktenskapet har erbjudit män och kvinnor genom århundraden även skall erbjudas samkönade par.

Som Svante Lundgren skrev i sin recension är det svårt att ändra någons åsikt med en bok. Det jag hoppas kunna erbjuda är däremot en omsorgsfull genomgång och diskussion av de olika argument som har förts fram. En levande förståelse av problematiken tror jag bara kan uppstå genom personliga möten med de homosexuella själva, som vi tyvärr allt för ofta talar om utan att tala med. Jag tycker det är beklagligt att man på konservativt

håll inom vår kyrka tenderar att döma alla homosexuella utifrån skildringar av sexuell lössläpplighet och promiskuitet. När man sätter sig ner och diskuterar med de kristna par som drömmer om kyrklig vigsel ser verkligheten helt annorlunda ut.

Om jag förstod Håkan Salo rätt anser han att enbart en svag Gud ger människan frihet att använda sig av förnuft, mänsklig erfarenhet och tillgänglig kunskap när man försöker förstå hur Bibeln och Guds vilja skall följas idag. Som jag ser det är en av poängerna med kristen tro att Gud gör sig svag av kärlek till oss. Gud är ingen upphöjd orörlig och oföränderlig gudomlig princip, som vissa antika filosofer tänkte sig. Gud är en levande och handlande Gud, som älskar, varnar, hotar, ångrar sig och utlämnar sig själv för vår skull. Gud är trofast i sin kärlek,

men just därför reagerar Gud på människors skiftande levnadsförhållanden och behov. Budskapet om att Jesus har dött och uppstått för vår skull blir inte mindre trovärdigt av att vi erkänner Guds sårbarhet. Det handlar inte om en gränslös relativism: vi är som kristna bundna till vår uppgift att älska vår medmänniska och värna om hennes bästa, men hur vi konkret förverkligar det här kan variera från situation till situation. Det övergripande budet om att vi skall älska varandra består, men konkreta levnadsregler behöver ständigt tillämpas och konkretiseras för att på bästa sätt trygga ett gott liv för de människor som berörs. Människan skapades inte för sabbaten, utan sabbaten för människan.

BJÖRN VIKSTRÖM
biskop

UPPDRAG SAMKLANG

Förkunna en sund lära

I KP 39 läser vi att 51 präster, av dem två från Borgå stift, beslutat att viga samkönade par till äktenskap. Som alla vet är sådan vigsel laglig idag men saknar kyrkans godkännande. Pastor Kai Sadinmaas uppmaning och flera biskopars uttalandestöd för samkönad vigsel, har säkerligen uppmuntrat till detta steg. Men är det verkligen eftersträvsvärt att viga kyrkligt genom en protestvigsel som saknar kyrkans sanktion och Guds välsignelse?

Jag begriper inte hur de 51:s planer kan stå i samklang med deras uppdrag som präster. Mitt och deras uppdrag är det samma: att förkunna en sund lära i enlighet med vad kyrkan fått ta emot av apostlarna och profeterna och samtidigt vara en hjälp för människor att komma till tro, växa i tro och komma underfund med Guds vilja och kallelse i sina liv. Det framgår klart både i GT och NT, att Gud instiftat och reserverat äktenskapet som ett unikt förbund uteslutande mellan en man och en kvinna. Jesus säger ju om äktenskapet ”Vad Gud har sammanfogat skall människan icke åtskilja” (Mt 19:6). Har då kyrkan och prästerna gjort sej skyldiga till stor

orätt i att förkunna Guds vilja med äktenskapet och följa den gällande vigselordningen under 2000 år, eftersom den borde ändras? Jag håller helt med ärkebiskop Mäkinen när han uttryckte sin sorg över det lidande som omgivningen genom tiderna åsamkat dem som kämpat med sin sexuella identitet och bett dem om förlåtelse för detta. Men att lösa problemet genom rasera äktenskapets unika karaktär som norm för ett sunt familjeliv och som vagga för det kommande släktet, kan bara förvirra människor, särskilt unga som söker sin identitet. Vår riksdag bär ett stort ansvar för detta, men varför skall prästerna välsigna det som Gud inte välsignar?

Jag vill tillägga att jag som skriver detta på inget sätt är en bättre människa än dem jag nämmt ovan, utan en som kämpar med min synd och ovilja att älska Gud och min nästa. Men jag tror att de riktlinjer som Guds ord och skapelseordningar ger för ett sunt liv är oss givna till stöd och hjälp i livets berg- och dalgångar. Jag ville uppmana dessa 51 att rannsaka sig själva inför sin Uppdragsgi-

vare och Hans ord och vända om medan tid är, och uppmana alla troende att be för att Guds vilja skall respekteras också hos oss.

ULF EMELEUS
Helsingfors

MÖTE

Pedersöre prosteris kyrkosångskrets r.f. kallas till

ÅRSMÖTE

i Nykarleby församlingshem onsdagen 25.10.2017 kl. 18.00. Stadgeenliga ärenden

Styrelsen

LEDIG TJÄNST

Kom och jobba i skärgården! Kimitoöns församling lediganslår två tjänster: **FÖRSAMLINGSPASTORSTJÄNST 100%** och **B KANTORSTJÄNST 80 %**

Utåtriktad och dynamisk församling i skärgården söker kreativa och flexibla medarbetare med omsorg om människor. Innehavaren av församlingspastorstjänsten ansvarar för Hitis kapellförsamling och deltar i församlingsarbetet inom hela församlingens område. Innehavaren av kantorstjänsten ansvarar för Västansfjärd- och Hitis kapellförsamlingar och deltar i församlingsarbetet inom hela församlingens område. Goda muntliga och skriftliga kunskaper i svenska och finska behövs.

Ansökningarna bör vara oss tillhanda senast 31.10.2017. Församlingspastorstjänstens lön enligt kravgrupp 601 och kantorstjänstens lön enligt kravgrupp 601. Tillträde 1.1.2018 eller enligt överenskommelse.

Kyrkoherde Katarina Dahlqvist tel. 044 0425920, katarina.dahlqvist@evl.fi svarar på frågor. Församlingspastorstjänsten tillsätts av domkapitlet i Borgå stift. Ansökan med cv och arbetsintyg rikts till kyrkorådet i Kimitoöns församling, Kapellbacksvägen 6, 25870 Dragsfjärd.

Kom och jobba som **PRÄST** i Ekenäsneiden!

Vi behöver en församlingspastor **omedelbart** för tre månader - med eventuell option på förlängning. Kom och jobba i ett större arbetsteam med vilja till nytänkande, samtidigt välrotat i kyrkans liv och tradition. Vi erbjuder dig ett omväxlande församlingsarbete i en dynamisk och innovativ arbetsgemenskap.

Närmare uppgifter om vikariatet ger kyrkoherde Anders Lindström per tfn 0400-527 488 eller per e-post: anders.lindstrom@evl.fi

MARKNAD

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 tis-to 9-12.

2 rum + kv 34,5 m2 i centrala Åbo, Kaskisgatan 4. Ledig fr.o.m. 01.01.2018. tel: 0400-720097 epost:ostman.gerd@gmail.com

ÖNSKAS HYRA

Har du ett extra torp i Esbo/Kyrklätt vars gård behöver omsorg? Ungt par söker sommarresidens under 2018. 0505174891

KÖPES

Önskar du sälja din bostad utan förmedlingsavgifter? Liten familj söker lägenhet i södra Hfors, ca. 55-70 kvm. Tel. 040 543 7569, epost: ellen@hollsten.fi

LEDIG TJÄNST

Diakon till Hammarlands församling

Vi behöver en ny diakon/diakoniarbetare i Hammarlands församling. Tjänsten är 60% av heltid. Behörighetskrav enligt biskopsmötets beslut. Avtalsenlig lön. Tillträde 2.1.2018 eller enligt överenskommelse.

Närmare upplysningar ges av kyrkoherde Ingemar Johansson, tel 0457-3433247.

Ansökan rikts till Kyrkorådet i Hammarlands församling, Prästgårdsgatan 41, 22240 Hammarland, märkt ansökan. Ansökan skall vara inne **senast 2.11.2017 kl 16.00.**

Hellre liten än ensam

”I slutändan är de flesta människor ganska små. Det finns något vackert i en människas litenhet.”

TEXT & FOTO: EMELIE WIKBLAD

Amanda Audas-Kass ser det vackra i en människa som behöver andra människor. Författaren och bloggarens andra bok *Till den lilla människan intill* fokuserar på relationer.

– Jag tycker det är det som livet egentligen handlar om. När man skalar bort allt oviktigt är det relationerna som återstår.

Under det här året, när Audas-Kass varit hemma med yngsta dottern **Hilde**, har det blivit ännu tydligare.

– När andra saker, som jobbet, försvinner tappar du en stor del av det som annars är din identitet. Det finns en viss ensamhet, det blir tydligare vad det är du saknar och vilka människor du behöver.

Bokens titel syftar också på hennes envisa strävan att leva nära människor, att träffas ofta och dela liv. I praktiken kan det handla om att med mild våld passa in en träff med kompisar; om att bjuda in människor det liv man har, inte det man skulle vilja ha.

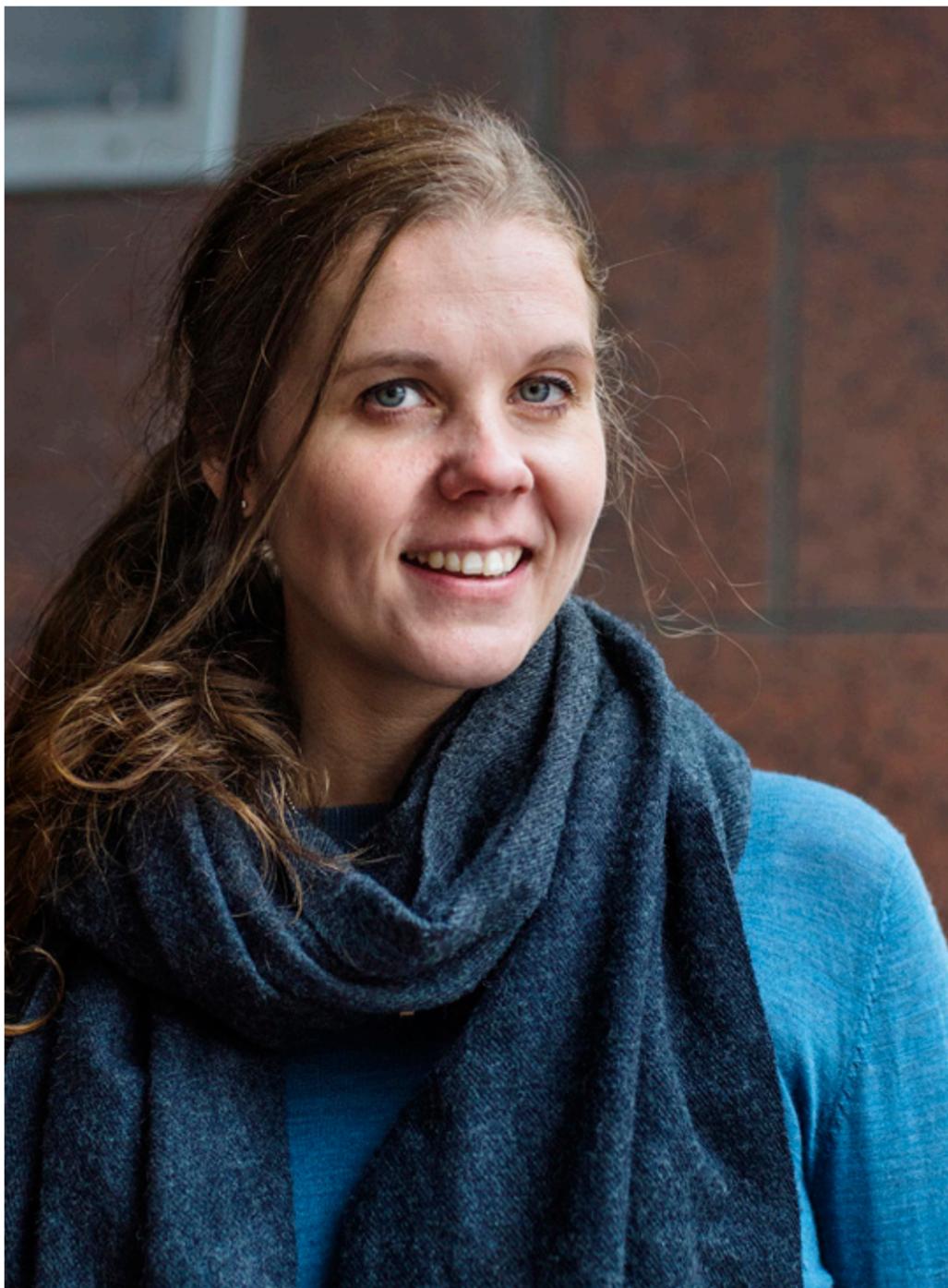
– Man kan inte alltid städa! säger Amanda Audas-Kass. Mina nära vänner är underbara, men jag har ingen glansbild av dem – eller de av mig – och det är befriande.

Tränar tacksamhet

”Du tror att du håller en bok i din hand, men egentligen håller du mitt hjärta.” Så inleder Amanda Audas-Kass sin nya bok. Hon skriver personligt om sina relationer och om sin familj. Varken i bok- eller bloggform uppvisar hon någon perfekt fasad, där ryms familjevardag och vardagskaos.

– Jag är ärlig i det jag skriver, men jag skriver inte om allt.

De saker som tynger hennes tankar mest står aldrig i bloggen. Så mycket måste hon skydda sig själv och framför allt de människor som står nära.

AMANDA AUDAS-KASS skriver också om relationen till Gud, om sin tro. Hon tänker att den genomsyrar hela bokens tema. – Det är ändå i min tro jag hittat viljan att prioritera de relationer jag har. Jag ser det som min plats och mitt syfte på jorden att ta hand om de människor som blivit mig givna.

”När man skalar bort allt oviktigt är det relationerna som återstår.”

Amanda Audas-Kass

– Men det att jag får skriva om mitt liv hjälper mycket. Få saker tränar mig så mycket i tacksamhet. Det hjälper mig att se mitt liv klarare.

Att hennes texter kan göra detsamma för andra människor upphör inte att förvåna henne.

– Det känns jättestort att texter som föds ur min litenhet kan få någon annan att känna sig större.

En dag medan hon skrev boken ringde en äldre man och ville tacka för hennes första bok.

– Jag visste inte att det samtalet var det jag behövde.

Det var kanske inte den läsare Audas-Kass föreställt sig när hon skrev. I andra ändan av spännet finns de av hennes elever som ivrigt väntar på sin modersmåslärares nya bok. Hon tycker om kontrasten och tänker att boken kan tala till de flesta. Även de texter som handlar om att vara förälder.

– Alla har ju varit barn till föräldrar. Det finns många sår mellan barn och föräldrar. Att få se hur någon som är förälder ser på sina sår kan kanske hjälpa att hantera en egen förälders tillkortakommanden.

Amanda Audas-Kass skriver också om sociala medier, där så många av våra relationer finns, också hennes. Hon ser både problem och möjligheter med att så mycket av mänsklig kommunikation sker på nätet och tycker att samma regler för mänskligt umgänge måste gälla där.

I sitt jobb märker hon att många unga har en hård attityd mot andra och sig själva när det gäller vad som läggs ut på nätet.

– Men människor blir inte mer tåliga, ord gör inte mindre ont.

I sig är relationer på nätet inte något gott eller ont – de är vad vi gör dem till.

Vad sa Adam när barnen frågade varför familjen inte längre bodde i Edens lustgård?
– För att er morsa åt oss ur hus och hem.

kuriren
–tidningen för Dig!

Prenumerera på den populära finlandssvenska veckotidningen Kuriren. Inspirerande och trevlig läsning för hela familjen direkt hem i din brevlåda!

VI LOTTAR UT TRE PRESENTKORT

Prenumerera och delta i utlotningen!

Nu har du möjlighet att vinna ett presentkort à 100 euro till någon av S-gruppens butiker. Skicka in kupongen senast 30.11.2017.

JA TACK!

JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN

för resten av år 2017 och hela året 2018 för 87 € (inom Norden).

Tre (3) provnummer för endast 15,50 €.

Ett halvt år för endast 44,50 €.

JAG DELTAR I KURIRENS UTLOTNING AV TRE PRESENTKORT TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.

SÄND KURIREN TILL:

NAMN _____

ADRESS _____

TEL. _____

SÄND RÄKNINGEN TILL:

NAMN _____

ADRESS _____

TEL. _____

Nej tack, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlotningen av presentkortet till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställnings- och utlotningsblanketten försedd med frimärke. Var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv: Kuriren, PB 12, 65101 VASA.

Erbjudandet gäller till 30.11.2017

o b

Kan sändas ofrankerat inom Norden Kuriren betalar portot

kuriren

PB 12
SVARFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA

KP 12.10.